

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

Joannes XXI. Dictus XXII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

ANNO
1312.

qui ad custodiam bonorum ipsorum de tuo mandato fuerint deputati, per litteras tuas mandes expressè ut eadem bona, Magistro & Fratribus seu Prioribus, & Præceptoribus, vel Procuratori, aut Procuratoribus ante dictis, & singulis eorumdem, à quibus super hoc fuerint requisiti, sine diminutione qualibet, quantum in eis fuerit, restituant, & assignent; eis circa nanciscendam, habendam & retinendam possessionem bonorum ipsorum per te, & Officiales eosdem, & alias executoribus super executione hujusmodi concessionis nostræ deputatis, & in posterum deputandis super eadem executione de liberalitate Regia efficaciter assistendo, cum pro parte ipsorum extiterit requisitus. Sic igitur in præmissis te promptum & liberalem exhibeas, quod præter retributionis aternæ præmium, quod inde mereberis, tibi laudis humanæ proveniat incrementum, & nos celsitudinem tuam dignis valeamus in Domino laudibus commendare. Datum Liberone. Valentini. Dioec. 17. Calendas Junii Pontificatus nostri anno septimo.

ANNO
1316.

JOANNES XXI. DICTUS XXII.

PONTIFEX CXCVIII.

ANNO DOMINI MCCCXVI.

Joannes post Clementem V. biennio Ecclesia capite destituta, throno consensu se ipsum in Pontificatu confirmavit dicens: *Ego sum Papa*, qui prius Jacobus de Ossa dicebatur. Hæreticos judicavit eos qui docebant, Christum, ejusque Discipulos in hac Terrâ nil proprii possedisse, clerumque similiter in paupertate vivere debere. Trinum Tinnabulum pulsum, quò virginem Matrem oramus (vulgò *ave Maria*) instituit. Ludovicum Bavarum vehementer infestavit. Græcos ad subjectionem revocare tentavit, at frustra fuit. Interea à Ludovico Imperatore Romæ depositus est, Nicolao V. subrogato, qui anno 1330. Joanni cessit, in carcere aliquot post annis mortuus. Obiit Avenione anno 1334. ætatis 90. relinquens in Theauris Ecclesiæ 25. milliones auri. (*Magni Bullarii Romani hujus Edit. Luxemb. Tom. I. 1727. App. fol. 190.*)

I.
Ex Archiv.
Angliæ Rimer Tom. 3.
pag. 594.

Bulla de Treguis Scotiæ per biennium, & Infractoribus excommunicatis: anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Vocatis nobis, licet insufficientibus meritis, ad Apostolatus officium occurrit, quasi confestim, considerationis nostræ conspectui, acerbis infesta molestiis, periculosa dissensio, quam inter carissimum in Christo filium Eduardum Regem Angliæ illustrem, & dilectum filium Nobilem Virum

Robertum de Baus, gerentem se pro Rege Scotiæ jamdudum inventor malorum omnium suscitavit, amaras nobis suas circumstantias, quas frequenter, dum nos minor status haberet, intra pectoris claustra revolvimus representans. Hinc etenim se offerebant, & offerunt nostris obrutibus, impedimentum proinde facile receptura pia Dei negotia, & præcipue Terræ Sanctæ, deserta incolis Christi fidelibus ipsorumque destituta suffragiis, cui Catholicis Principibus distractis ad bella Civilia, consolator aliquis non assistit ex omnibus caris suis. Hinc se ingerebant, & ingerunt animarum pericula, Christiani sanguinis non levis effusio, gravia rerum dispendia, & non solum ipsorum dissidium, suarumque gentium, sed & quamplurimum aliorum in ipsorum commotione, periculosa turbatio pariter & damnosa. Hæc quidem nostri cordis intima stimulant, acutisque stimulis nostrorum interpellant Officium, ut ad occurrendum, per opportuna remedia tanto Religionis Christianæ discrimini ocius exurgamus. Attendentes igitur quod ad nos quilibet immeriti, vices Regis pacifici gerimus, ac plenitudine fungimur, potestatis Apostolorum Principi suisque successoribus ex alto concessæ, singulariter pertinet, in Universali Ecclesia cunctave Congregatione fidelium, pacem quarere, ac ipsam facere diligentius observari, inter præfatos, Regem Angliæ & gerentem se pro Rege Scotiæ, auctoritate Apostolica treguis, quarum factus imaginem pacis inducit usque ad biennium duraturas. Ac in eos, & omnes, & singulos eorum adjuutores, valitiores consiliatores, sequaces, complices, & eorum adherentes, treguis infringentes easdem vel quemlibet, non servantes Excommunicationis sententiam promulgamus, non obstante si Regi, & gerenti, prædictis, aut ipsis Adherentibus, seu cuivis eorum, à Sede Apostolica sit indultum quod excommunicari non possint per litteras Sedis ejusdem, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quælibet alia dictæ Sedis indulgentia, generali, vel speciali cujuscumque tenoris vel expressionis existat, per quam effectus præsentium impediti possit vel quomodolibet retardari. Treguis autem & sententiam ante dictas à die notificationis seu publicationis suarum, suum effectum volumus obtinere. Vassallos insuper, & subditos, Regis & Gerentis, prædictorum à juramento fidelitatis, quo eis, vel eorum alteri tenentur astricti, quantum ad cujusmodi guerræ seu dissensionis articulum, cum in illicitis eis obedire non debeant, per idem tempus absolvimus. Et nihilominus promissiones & obligationes, quæ inter Regem & Gerentem, prædictos, & quoscumque alios sub belli seu conflictus, utinque committendi, processu; nec non confederationes colligationes, & pactiones, quæ inter ipsam Regem & quoscumque alios, ex una parte, ac prædictum Gerentem, & alios quoscumque ex altera interverint, pro ipsa fovenda discordia, utpote contra bonum pacis præsumpta illicitè & acceptata in divinæ Majestatis offensam; & quascumque poenas adjectas ac juramenta præstita super his, sub quibuscumque forma, modo vel expressione verborum, præsertim cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat, ex nunc nulla fore decernimus, & quatenus de facto processerint irritamus. Nulli ergo omnino hominum licet at

hanc

ANNO
1317.

ANN O
1317.

hanc paginam nostræ inductionis, promulgationis, absolutionis, & constitutionis, & iritationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli, Apostolorum ejus, se noverit incursum. Datum Avinion. Calendas Januarii Pontificatus nostri Anno primo.

II.
Ex Arch.
Angliæ Ri-
mer Tom. 3.
pag. 619.

Excommunicatio contra omnes Inimicos Regis Angliæ, & Invasores Regni: anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Archiepiscopo Cantuariensi, & Vintoniensi, ac Elyensi Episcopis, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Personam carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Angliæ illustris, ejusque Regnum inclitum, ea dilectionis sinceritate protequimur, ut suum dictique Regni statum, à guerrarum fluctibus liberum, & à discriminibus turbationis immunem, paternis desideriis affectantes ad procurandum tranquillitatem & quietem illius, opportunum Apostolicæ Sedis favorem, quantum cum Deo possumus liberaliter impendamus, quantum Rex ipse, securitate sibi ab insidiis aemulorum indulta utilitatibus propriis liberius possit intendere, seque ad assumendum negotium Terræ Sanctæ, nostris præcordiis non mediocriter insidens, ad quod, ut asserit ferventer anhelat, habilis valeat præparare. Cum itaque, sicut displicenter audivimus, nonnulli Nobiles, & Magnates, Regem ipsum, & Regnum Angliæ, ac Terram suam Hiberniæ, invadere ausu nitantur illicito; nos, eorum in hac parte conatibus opportunis obviare remediis cupientes, & ad id expedire censes, spirituales gladium exerci in omnes & singulos, cujuscumque sint præminentia, dignitatis, aut status, qui Regem ipsum, Regnum, & Terram prædictam invadere, aut Regnum ipsum, & Terram contra Regem eundem, cum armis, vel sine armis intrare præsumpserint, vel aliis intransibus ipsis, ut præmittitur, seu invasoribus, in pecunia, equis, armis, vel aliis præstiterint auxilium, consilium, vel favorem publicum, vel occultum, Excommunicationis sententiam promulgamus, à qua eos sine speciali mandato Sedis Apostolicæ, nisi forsan in mortis articulo, prohibemus absolvi: In quo si fuerint absoluti, & ipsos contigerit sanitati restitui, nisi satisfecerint infra mensem, eadem sententia ligari volumus eo ipso. Quocirca Fraternitati vestrae per Apostolica scripta mandamus, quantum vos, vel alter vestrum, per vos, vel alium, seu alios, hujusmodi Excommunicationis sententiam ubicumque expedire videritis & præcipue in locis maritimis, seu mari vicinis solenniter publicetis. Non obstante si alicui, vel aliquibus, sub quacumque forma, vel conceptione verborum, à Sede Apostolica sit indultum quod excommunicari non possint per litteras sedis ejusdem, non facientes plenam, & expressam, ac de ver-

ANN O
1317.

bo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ Sedis indulgentiam, generali vel speciali cujuscumque tenoris vel expressionis existat, per quam effectus præsentium impediatur, vel quomodolibet retardari. Datum Avinion. quarto Calendas Aprilis Pontificatus nostri Anno primo.

Super Roberto de Brus, & Eduardo Fratre excommunicandis: anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabilibus Fratribus Dublinensi, & Cessellensi Archiepiscopis; ac dilecto filio Decano Ecclesiæ Dublinensis salutem & Apostolicam benedictionem.

Habet insinatio pro parte carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Angliæ, noviter facta nobis quod Robertus de Brus, dudum Comes de Carrick, & Eduardus Frater ejus, in eam ab olim prorupere furoris audaciam, quod Homagium & fidelitatis iuramentum, per eos præstita, claræ memoriæ, Eduardo Regi Angliæ, Regis genitori prædicti, temeritate prætereuntes damnabili, & observantia cultura debitæ non colentes, eidem Genitori, dum viveret in Terra sua Scotiæ effrænatis ausibus guerrarum moverunt, quantum contra Regem ipsum post gubernacula Regni ab ipso suscepta, reproba continuante prosecutione, quin etiam Dei timore postposito, & omni fidelitatis fœdere violato, in augmentum sceleris adaugentes, Regnum Angliæ, ac Terras Valliæ & Hiberniæ invaserunt hostiliter, & depopulatis agris quamplures Civitates, Castra, & alia plura loca in ipsis, Regno & Terra proditorialiter occuparunt, personis pluribus tam in Regno, quam in Terris prædictis etiam in locis sacris sine delectu conditionis sexus, ordinis, vel ætatis, in ore gladii trucidatis immaniter, & multis exulare coactis. Et nihilominus nec sacrilegium execrantes, nec incendiatorum pœnas horrentes, Aedes Sacras, Ecclesias, & monasteria, ac Loca Religiosa, divino culti dedicata destruere ac comburere, Dei calcata reverentia, nequiter præsumpserunt, bonis & rebus, sistentibus inibi, quæ poterunt ab incendio præservari furtivis manibus non sine reatu sacrilegii asportatis. Ex quibus in partibus illis Divinus cultus est non leviter diminutus, fidei & devotio Christiana notabiliter tepuerunt & dictus Rex in Regaliis suis grande subiit, & subit jugiter detrimentum; unde ad assumptionem ultra marini passagii, ad quod, ut asserit ferventer anhelat, minus habilis redditur, & multipliciter impeditur. Nos igitur, excessus hujusmodi, quos in partibus illis, sicut audivimus, & facti evidentia, & quasi communis assertio publicat, eò magis horrentes, quò eis displicibitiores esse novimus Regi pacifico, cujus vices gerimus in Terris, licet immeriti quove ipsos in Regnum Angliæ, Ecclesiæ Romanæ præcarum, ac Terras prædictas, & in Regis prædicti personam, quem, veluti Filium prædilectum, specialiter inter brachia caritatis internæ complectimur, cernimus fuisse commissos; & proinde tam excedentium saluti prospicere quam Regis occur-

III.
Ex Arch.
Ang. Rimer.
Tom. 3. pag.
620.

ANN O
1317.

rere prefati dispendiis, ac statu suo pacifico providere paternis affectibus cupientes discretioni vestre, de qua plenam in Domino fiduciam obtinemus, per Apostolica scripta committimus & mandamus, quatinus vos vel duo, aut unus vestrum, dictos Robertum de Brus & Eduardum Fratrem ejus, ac omnes & singulos, quos ipsorum in premissis excessibus complices fautores, & valitores esse noveritis, per vos, vel alium, seu alios canonicè moneatis, ut ab invasione & impugnatione dictorum, Regis & Regni, ac Terrarum predictarum, penitus desistentes, quæcumque in Regno Angliæ, ac Terris Valliæ & Hiberniæ predictis, temere occuparunt infra certum competentem terminum, per vos aut duos, vel alterum vestrum præfigendum, eadem dicto Regi, vel certo suo mandato, cum effectu restituant, & in pace dimittant. Et quia de occupatis hujusmodi ab occupationis tempore, fructus, redditus & proventus, & jura indebitè perceptisse feruntur, præcipiendo subjungimus quod, de perceptione ipsa, & perceptorum valore, cum diligentia inquirentes, ut quæcumque ipsos, per prædictæ inquisitionis indaginem, inde minus justè perceptisse reperitis, si extant, alioquin justam extimationem eorum, infra certum tempus, vestro moderandum arbitrio, dicto Regi, vel certo mandato suo reddant restituant, sive solvant, auctoritate prædicta canonicè moneatis. Quod si forte hujusmodi monitioni vestre quin potius Apostolicæ parere contempserint, vos eos & eorum quemlibet, quos ex nunc, & extunc excommunicamus, excommunicatos publicè, diebus Dominicis & Festivis pulsaris campanis, & candelis accensis, ubicunque vobis expediens fore videbitur, nunciatis, & denunciatis, ac ab omnibus evitari arctius faciatis, ipsam insuper aggravaturi sententiam propter inobedientiam eorum exegerit & facti qualitas suadebit. Et ut in his impedimenti vel obstaculi cuiuslibet tollatur occasio, omnes & singulos, eisdem Fratribus homagio & juramento hujusmodi, quo ad præmissa, penitus absolvendi, ac inhibendi firmiter ne quisquam de cætero eisdem Roberto & Eduardo Fratri ejus, in prædictis excessibus, vel eorum aliquo, faveat pareat vel intendat, ac dissolvendi, vacuandi irritandi & revocandi omnes pactiones, obligationes, confederationes & colligationes ab ipsis fratribus, & sibi adherentibus, & quibuslibet aliis quomodo libet initas, juramento, vel quacunque alia firmitate vallatas. Nec non & relaxandi hujusmodi & quælibet alia juramenta à quibuscunque præstita, per quæ possent excessus nutrire prædicti, ac debita de illis satisfactio & occupatorum restitutio impediri, prout ea secundum Deum videritis dissolvenda, vacuanda, irritanda, seu etiam relaxanda. Et insuper inquirendi contra ipsos, Robertum & Eduardum, & quoslibet alios de damnis datis Ecclesiis, Monasteriis, Religiosis locis, & Ecclesiasticis, Secularibusve personis, ac illos & eorum quemlibet ad satisfaciendum debite de eisdem, per censuram Ecclesiasticam, & aliis remediis de quibus vobis expedire videbitur compellendi. Non obstante si eis vel eorum aliquibus, à sede Apostolica sit indultum, sub quacunque forma vel conceptione verborum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari quavis auctoritate non possint, & qualibet alia dictæ sedis indulgentia, generali vel speciali, cujuscunque tenoris existant, per quam præsentibus non expressam vel totaliter non inferam, effectus earum impediri valeret quomodo libet vel differri. Vobis & vestrum cuiuslibet, plenam & liberam concedimus tenore præsentium facultatem.

Datum Avinion. 4. Calendas Aprilis Pontificatus nostri Anno primo.

Bulla contra Fratres de Ordine Mendicantium ad Populum Hybernicum rebellionem prædicantes: Anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei venerabilibus Fratribus Dulinensi & Calliensi Archiepiscopis, ac dilecto Filio Decano Ecclesie Dublinensis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Dolenter audivimus, & ægro animo recensemus, quod nonnulli Fratres de ordinibus mendicantium, eos quos profitentur, ordines damnabiliter polluentes, & plerique Rectores, Vicarii, & Capellani Parochialium Ecclesiarum de Hiberniæ partibus, qui deputati ad directionem, & regimen populorum, eis deberent doctrinæ lumine viam veritatis ostendere, & ipsos laudabilium operum exemplari vehiculo deducere ad salutem, facti sunt illis in deviationem potius & ruinam: dum iidem Fratres Rectores, Vicarii, Capellani tanquam Viti discoli, pacis semitas minime cognoscen-tes, Hibernicum Populum, carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Angliæ illustris subiectum dominio, ab ipsius obedientia, & fidelitate, nedum persuasiones occultas & prava consilia quin etiam per prædicationes & monita publica, temerariis ausibus, retrahunt, & ad impugnandum jura Regalia, & Rebelliones calcaneum guerrarum turbinibus concitatis erigendum in Regem eundem, potenter inducunt. Non attento quod per id impediendo bonum pacis, & obedientiæ sunt procul dubio Dæmonum adjutores, accensum ignem illorum studio tanquam lignis nutrientes injectis, suscitata nutrientes scandala, & illud, quod extinguere deberent incendium, fovere temerè non verentes & nihilominus non timentes animas decipere talium, eos qui suis in hac parte sinistris suggestionibus acquiescunt à perpetratis ac etiam perpetrandis in hujusmodi prosecutione guerrarum homicidiis, incendiis, sacrilegiis, & rapinis absolvere reprobam temeritate præsumunt. Nos itaque tor malorum materiam, à radice præcidere cupientes, discretioni vestre per Apostolica scripta mandamus, quatinus vos, vel alter vestrum, per vos, vel alium, seu alios, omnes & singulos Fratres prædictorum, & aliorum Ordinum, Rectores, Vicarios, & capellanos Ecclesiarum partium prædictarum, & alios de quibus vobis expedire videbitur, cujuscunque status, ordinis, dignitatis, gradus, aut conditionis existant, auctoritate Apostolica moneatis, ut à prædictis suasionibus, consiliis, prædicationibus, monitis, & absolutionibus, & aliis omnibus & singulis per quæ guerra, seu discordia posset in partibus nutrire prædictis, prorsus abstineant, & omninò desistant, infra diem octo spatium à tempore monitionis hujusmodi computandum. Alioquin eos, in quos ex nunc prout extunc, excommunicatio- nis sententiam promulgamus, excommunicatos

ANN O
1317.IV.
Ex Archiv.
Angl. Rimer
Tom. 3. pag.
630.

publicè singulis diebus Dominicis & Festivis, pulsatis campanis, & extinctis candelis, ubicumque vobis expediens esse videbitur, publicè nunciatis, oportuna auctoritate prædictâ gravius contra eos prout eorum inobedientia, & facti qualitas suadebit. Volumus insuper, vobisque mandamus, ut de personis, quæ sint, vel fuerint in hac parte culpabiles, inquiratis cum diligentia veritatem, & quos, per hujusmodi inquisitionis indaginem, reos inde comprehenderit, sic prout justum fuerit, eadem auctoritate canonicè puniatis, quod & ipsi talia se commisit peccent, & alii exemplo terri, præsumere similia pertimescant. Nos enim vobis & vestrum cuilibet præmissa omnia, & singula faciendi plenam & liberam concedimus, tenore præsentium potestatem. Non obstante si aliquibus, vel alicui, aut eorum ordinibus specialiter, vel generaliter à sede præfata indultum existat, quod excommunicari, suspendi, vel interdicti non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi, ac de propriis Ordinibus, locorum, & Personarum ipsarum nominibus mentionem; & quibuslibet literis, privilegiis, & indulgentiis, generalibus, vel specialibus, quibuscumque dignitatibus, ordinibus, personis, & locis sub quacumque forma, vel conceptione verborum à dicta sede concessis, per quæ præsentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus eorum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum mentionem in nostris litteris fieri oporteat specialem. Datum Avinion. quarto Idus Aprilis Pontificatus nostri anno primo.

V.
Ibid. p. 635.

Bulla, de Treugis inter Regem, & Robertum de Brus incundi: anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis Gualterino, Tituli Sanctorum Marcellini & Petri, Presbytero, & Luca, Sanctæ Mariæ in Via lata, Diacono, Cardinalibus, Apostolica sedis nunciis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Vocatis nobis, licet insufficientibus meritis ad Apostolatus Officium occurrit, quasi contestim considerationis nostræ conceptui, acerbis infesta molestiis periculosa dissentio, quam inter carissimum in Christo Filium nostrum Eduardum Regem Angliæ illustrem, & dilectum filium, nobilem Virum, Robertum de Brus gerentem se pro Rege Scotiæ, jam dudum Incentor malorum omnium suscitavit, amaras nobis, suas circumstantias, quas frequenter, dum nos minor status haberet, intra pectoris claustra revolvimus representans. Hinc etiam se offerebant, & offerunt nostris obtutibus impedimentum proinde facile receptura pia Dei negotia, & præcipue Terræ Sanctæ, desertæ incolis Christi fidelibus, ipsorumque destitutæ suffragiis, cui Catholicis Principibus distractis ad Bella Civilia, Consolator aliquis non assistit ex omnibus caris suis. Hinc se ingerebant, & ingerunt animarum pericula, Christiani sanguinis non levis effusio, gravia rerum dispendia, & non solum ipsorum dissidium, suarumque Gentium, sed & quampurium aliorum, in ipsorum commotione,

periculosa turbatio pariter & damnosa. Hac quidem nostri cordis intima stimulant, acutisque stimulis nostrum interpellant Officium, ut ad occurrendum, per oportuna remedia, tanto Religionis Christianæ discrimini ocus exurgamus. Attendentes igitur quod ad nos, qui licet immeriti, Vices Regis Pacifici gerimus, ac plenitudine fungimur potestatis, Apostolorum Principi, suisque successoribus ex alto concessæ singulariter pertinet in Universali Ecclesia cunctave Congregatione fidelium, pacem quærere, ac ipsam facere diligentius reservari. Ut vobis, quod ad Angliæ & Scotiæ Regna, ac Hiberniæ & Valliæ partes, pro tractanda & reformanda concordia inter Regem & Nobilem ante dictos, tanquam pacis Angelos destinamus ad id, juxta nostrum desiderium, via eo paratior, eoque facilior pateat quo, Rex & Nobilis ante dicti, ac partium ipsarum incolæ minorum dissidiorum turbine quatiuntur, inter Regem ipsi, complices, fautores, valitores, Consiliarios ejus, ac adherentes ei ex una parte, & præfatum nobilem, complices, fautores, Valitores, & Consiliarios ejus, ac adherentes ei ex altera Treugas, quarum sædus, pacis inducit imaginem auctoritate nostra inducendi, usque ad biennium duraturas, de quo & prout videritis expedire, ac omnium & singularum, Treugas ipsarum infringentium aut quomodolibet non servantium personas, excommunicationis sententias promulgandi. Non obstante si eis, aut eorum alicui, sub quacumque forma vel modo verborum sit indultum quod excommunicari, vel eorum Terræ Ecclesiastico interdicto supponi non possint per litteras sedis ejusdem, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem & quælibet alia dictæ sedis indulgentia generali vel speciali cujuscumque tenoris vel expressionis existat, per quam effectus præsentium impediri possit, vel quomodolibet differri. Treugas hujusmodi, sic indictas, & excommunicationis, ac interdicti sententias promulgatas ubicumque, & quibuscumque vobis expedire fore videbitur, per vos, vel alium seu alios notificandi ac solemniter publicandi. Et nihilominus omnes & singulas Commissiones, obligationes, confæderationes & colligationes, super hujusmodi dissensionibus, seu discordiis nutriendis, inter quoscumque, & à quibuscumque quomodolibet initas, vel inendas, veluti contra bonum pacis assumptas illicite, & attentatas in divinæ majestatis offensam, & quascumque pœnas, adjectas vel adjiciendas, ac juramenta, præstita vel præstanda, super illis, sub quibuscumque, forma, modo, vel expressione verborum, præsertim cum juramentum vinculum iniquitatis esse non debeat ex nunc nulla fore decernimus, & quatinus de facto processerint, irritamus, nulla & irrita nunciandi, plenam & liberam vobis & vestrum cuilibet concedimus tenore præsentium facultatem. Datum Avinion. Calendis Maii Pontificatus nostri anno primo.

ANNO
1317.VI.
Ex Arch.
Angl. Rimer.
Tom. 3. pag.
682.Bulla de excommunicando Regni Invasores,
& Turbatores Pacis Anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis Gauselino tituli sanctorum Marcellini, & Petri, Presbytero, & Luca sancta Maria in Via lata, Diacono Cardinalibus, Apostolica sedis nunciis, salutem & Apostolicam benedictionem.

Personam carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Anglie illustris, ejusque Regnum inclitum ea dilectionis sinceritate prosequimur, ut suum dicti Regni statum a guerrarum fluctibus liberum, & a discriminum, paternis desideris affectantes, ad procurandum tranquillitatem & quietem illius, opportunum Apostolicæ sedis Patrocinium, quantum cum Deo possumus liberaliter impendamus, quatinus Rex ipse, securitate sibi ab insidiis emulorum indulta utilitatibus propriis liberius possit intendere, seque ad assumentum negotiorum Terræ Sanctæ, nostris præcordiis non mediocriter infideas, ad quod, ut asserit, firmiter anhelat, habilis valeat præparare. Cum itaque, sicut displicenter audivimus, ipsorum Regis & Regni Pax & optanda tranquillitas, nedum sit forinsecis Guerrarum turbinibus perturbata, sed & intestinis periculose lacerata scissuris, dum nonnulli magnates & Domini dicti Regni, spreto fidelitatis debito ipsius Regis obedientia se subducunt, & tam illi, quam alii in ipsum, ac regnum prædictum, & Terram suam Hiberniæ impugnationis & invasionis reprobandæ conatus exercent. Nos eisdem, Regi & Regno præmissis considerationis intuitu, circa id, quantum in nobis est, prospici cupientes, in omnes & singulos cujuscumque sint præminentia, dignitatis ac status, qui Regem ipsum, Regnum & terram prædicta, aut eorum partem invadere, vel Regnum ipsum, & Terram contra Regem eundem, cum Armis, vel sine Armis intrare præsumperint, aut alias eorum pacem & tranquillitatem injustè turbaverint, seu hujusmodi Turbatoribus aut Invasoribus in Pecunia, equis, vel armis, vel aliis circa hæc præstiterint auxilium, consilium, vel favorem publicum vel occultum, Excommunicationis in personas, & interdicti sententias in Terras eorum auctoritate presentium, promulgandi. A qua quidem Excommunicationis sententia, sine speciali mandato sedis Apostolicæ, nisi forsan in mortis articulo, absolvi nequeant, in quo etiam, si fuerint absoluti, & ipsos contigerit sanitati restitui, nisi satisfecerint infra mensem, eadem sententia eo ipso ligentur. Nec non ad quascunque penas alias, spirituales & temporales contra illos debite procedendi. Et insuper, sententias atque penas, ubicumque & quotiescumque expedire videritis, & præcipue in locis maritimis, seu mari vicinis per vos, vel alium, seu alios solemniter publicandi. Ac omnes pactiones, obligationes confederationes & colligationes circa præmissa, vel eorum aliquod factas, Juramento vel quacunque firmitate alia roboratas, nullas, irritas, & Juribus, vacuas nuntiandi, vacuandi, seu dissolvendi, irritandi & revocandi, quatenus de facto processerint. Nec non & Juramenta, circa id præstata, prout secundum Deum expedire videritis, relaxandi. Et alia, quæ circa præmissa, & ea tangentia, fuerint oppor-

tuna, mediante Justitia, faciendi; non obstantibus quibuscumque commissionibus super dictis, vel eorum aliquo, vobis aut quibuscumque aliis, aliis per nos factis; quibus tamen per hæc non intendimus derogare; Sed eas volumus in suo vigore manere: Aut si aliquibus à Sede Apostolica sit indulgum, sub quacunque forma vel conceptione verborum, quod excommunicari, vel eorum Terræ Ecclesiastico interdicto supponi non possint per litteras sedis ejusdem non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem; & qualibet aliâ dictæ sedis Indulgentia generali vel speciali; cujuscumque tenoris vel expressionis existat, per quam effectus presentium impediri possit, vel quomodo libet retardari vobis, aut vestrum alteri, plenam & liberam concedimus; tenore presentium facultatem.

Datum Avinion, quarto Calendas Januarii, Pontificatus nostri Anno secundo.

Ne quis è Fratribus ordinis Prædicatorum in Episcopum electus absque facultate superiorum electionem acceptet: Anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis & fratribus Ordinis Prædicatorum salutem, & Apostolicam benedictionem.

Ordinis vestri sacra Religio promeretur, ut petitionibus vestris quantum cum Deo possumus, favorabiliter annuamus. Oblata nobis siquidem vestra petitio continebat, quod sæpe contingit, Fratres ejusdem ordinis in Episcopos eligi vel etiam postulari ab illis ad quos de jure hujusmodi electio seu postulatio dignoscitur pertinere. Nos itaque volentes super hoc remedium adhibere, auctoritate presentium districtius inhibemus, ut nullus Fratrum vestri ordinis electionem, seu postulationem de se factam valeat acceptare, nec etiam aliquatenus consentire, nisi prius petita, & obtenta speciali licentia à Magistro ordinis supra dicti, vel à Priori Provinciali suo duntaxat, de cujus provincia hujusmodi electus fuerit, vel etiam postulatus, constitutione felicis recordationis Bonifacii Papæ octavi prædecessoris nostri super hoc edita, & qualibet alia contraria non obstante.

Datum Avinion decimo sexto Calendas Martii, Pontificatus nostri Anno primo.

Fratri Michaeli Ordinis Minorum committit causam quorundam Fratrum ejusdem Ordinis non bene de fide sentientium: Anno 1317.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilecto filio Fratri Michaeli Monacho Ordinis fratrum Minorum, Inquisitori hereticæ pravitatis in Provincia ac Forqualquerii Comitatus, nec non & in Crustaribus, terris & locis infra Arelatensem, Aquisensem, Ebrudunensem, & Viennensem provincias constitentibus auctoritate Apostolica constituto salutem, & Apostolicam benedictionem.

Super omnia desiderabilia cordis nostri fidei catholicæ continuum incrementum intensio-

ANNO
1317.VII.
Ex Anecd.
Martene
Tom. 1. pag.
1349.VIII.
Ex Miscel.
Baluzii Tom.
I. pag. 195.

ANNO
1317.

ribus desideris cupientes, gravi mirum dolore torquemur cum audimus aliquos vel sentimus ad depressionem illius qualicumque malignitatis astutia vel colore fatagere aut ei detractio- nibus vel commentis mendacibus derogare ad quorum iniqua sternenda molimina eo ferventi- us nostra suspirat intentio quod perniciosius in animarum stragem perverfis conatibus machi- nantur. Nuper siquidem non absque multa men- tis turbatione, percepto quod nonnulli præfensi minorum ordinis Fratres solo nomine professores ad eam mentis inopem cecitatem devenerant quod hæretica labe resperfi adversus saluberrimam Christianæ fidei veritatem . . . . . sentiebant & alios verbis mendacibus sub mentitæ pallio sanctitatis in errorum suorum devium trahere ipsosque errores defendere pro viribus conabantur, nos, qui sollicitudine vigili contra talium dolosam astutiam opportunum remedium libenter ubilibet adhibemus, ne virus hujusmodi in eodem ordine sub specie sanctitatis hujusmodi subintraret, tibi mandasse recolimus oraculo vivæ vocis ut adversus eosdem præfensos fratres procederes juxta canonicas sanctiones & de illis faceres justitiæ complementum. Verum intendentes ut eò tutius ad hujusmodi pestis omnimodam exterminationem procedas quod per nos certiori fueris auctoritate munitus, discretioni tuæ, de qua fiduciam obtinemus in Domino specialem, per Apostolica scripta committimus, & mandamus quatenus contra fratres Johannem Barravi, Guillelmum Santoni, Deodatum Michaelis, Pontium Rocha, Bernardum Aspa, Berengarium Tortelli, Petrum Fabri, Vincen- tium Girandi, Bernardum Antinaci, Guiraudum Martini, Bernardum Francisci, Guillelmum Arnaudi, Jacobum Seguini, Johannem Razerii, Raimundum Bordini, Arnaudum Raimundi, Franciscum Sanctii, Guillelmum de Sancto Amantio, Franciscum de Badonis, Servianum Philippum Ferrarii, Arnandum Maurini, Jacobum de Rivo, Arnandum de Felgunio, Guillelmum Girandi, & Bernardum Boneti præfensos dicti Ordinis professores eadem labe resper- sos, quorum aliqui à quibusdam mandatis aucto- ritate nostra factis eisdem certas appellatio- nes, & protestationes interposuisse noscuntur & omnes & singulos ipsi adhaerentes sic efficaciter & solerter juxta statuta canonica procedere studeas quod per tuæ sollicitudinis circumspic- tam prudentiam dicti Ordinis sacra plantatio, exterminatis vulpeculis, quæ illum venenosus moribus demoliri præsumunt, fructus offerat catholicæ veritatis. Nos enim super præmissis contra eos juxta statuta hujusmodi procedendi & alia omnia, & singula quæ circa præmissa op- portuna fuerint facienda & etiam exercenda, non obstantibus quibuscumque privilegiis, indulgentiis, & litteris Apostolicis generalibus vel specialibus etiam ordini, aut ipsius ordinis fra- tribus vel eorum aliquibus sub quavis verborum forma concessis, quæ præfensis fratribus & ad- hærentibus supra dictis contra præmissa, vel ali- qua præmissorum in nullo volumus suffragari, & tam de duabus dictis in Concilio generali quàm felicitis recordationis Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri editis, per quas iudices à sede deputati prædicta extra Civitates & dioce- ses in quibus deputati fuerint, aut aliquos ultra unam dictam à finibus suæ diocesis trahere pro- hibentur, & aliis contrariis Constitutionibus quibuscumque, sive si aliquibus communiter vel divisim à dicta sit sede indultum quod interdi- ci, suspendi, vel excommunicari, aut ultra vel extra certa loca trahi vel ad iudicium evocari non possunt per litteras Apostolicas non facien- tes plenam & expressam ac de verbo ad ver- bum de indulto hujusmodi & eorum personis ac

locis ac nominibus propriis vel ordinibus men- tionem, & qualibet dictæ sedis indulgentia ge- nerali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam tuæ jurisdictionis explicatio valeat in hac parte quomodolibet impediri, & de qua cujusque toto tenore habenda sit in nostris lit- teris mentio specialis, plenam tibi concedimus tenore præsentium potestatem. Volumus insu- per & Apostolica auctoritate decernimus quod à data præsentium tibi sit in præmissis omnibus & singulis præsentibus & futuris perpetua potestas & jurisdictio attributa, ut eo vigore illaque firmitate possis in præmissis omnibus captis & non captis præsentibus & futuris pro- cedere, ac si jurisdictioni tuæ in prædictis omni- bus & singulis per citationem vel alium mo- dum perpetua legitimum existisset. Datum Avinioni 8. Idus Novembris, Pontificatus nostri anno secundo.

De Berewico post publicationem Treugarum occupato de litteris Apostolicis laceratis, & de Roberto de Brus excommunicando : anno 1318.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis Filiis Gancelino tituli Sanctorum Marcellini & Petri, Presbytero, & Luca Sanctæ Mariæ in Via Lata, Diacono, Cardinalibus, Apostolica sedis nunciis, sa- lutem & Apostolicam benedictionem.

Rescit facile in immensum impunita te- meritas, cum unius impunitas aulum in aliis parere soleat, & ausus excessivos perfa- pe producant. Quanta autem temeritatis fue- rit, his diebus, Roberti de Brus, Regum Scotiæ nunc Regentis, suorumque in hac parte complicum, effrenata præsumptio, non expedit nobis longo sermone retexere ne doctos instruere videamur aut certiorare scien- tes. Nostris etenim, sicut illi quos eviden- tia palpata veritatis instruxit, qualiter à nostræ promotionis auspiciis, Pius attenden- tes effectibus Animarum & Corporum peri- cula gravia, & immensa dispendia faculta- tum, quæ molesta nimis & damnosa dissen- sio, inter carissimum in Christo filium nos- trum Eduardum Regem Angliæ illustrem, ex una parte, & prædictum Robertum ex altera, prætextu occupationis injustæ dicti Regni Scotiæ, in qua Rex ipse Robertum eundem injuriare sibi conqueritur, procuran- te cunctorum incensore malorum, ab olim ex- orta, mundo produxerat, & quæ, nisi prof- piceretur ex alto, producere graviora verifi- militer timebatur: Considerantes etiam im- pedimenta non levia, quæ ipsa Dei nego- tia, & præcipue illius Terræ necessitas, in qua Redemptor noster nasci, & pati, pro salute nostra dignatus est, propterea subie- runt, & quæ poterant ex ipsius disensionis continuatione subire; ut tantis discrimenibus, Deo propitio, possimus occurrere, totque ob- viare præpediis atque damnis, ad ponendum, in tranquillitate dissidentes eosdem, ac solitæ caritatis unanimitate conjungendum, vota nostra, Domino inspirante, direximus, vos- que, quos ad id elegimus ministros idoneos de Fratrum nostrorum Consilio, in partes illas, tanquam Pacis Angelos propter hæc providimus destinandos. Et ut eo habilis

ANNO
1318.I X.
Ex Archiv.
Angliæ Tom.
3. p. 707.

via

A N N O
1318.

via pateret, ad pacificandum disidentes eodem, quo minoribus Guerrarum flaribus quaterentur inter eos & adherentes eisdem certi temporis Treugas indiximus: quas à die publicationis earum à nobis, per nos vel alium, seu alios faciendæ, suum volumus obtinere vigorem; ex tunc in personas non servantium, seu infringentium Treugas huiusmodi, Excommunicationis sententia promulgata. Vos autem inunctum vobis Officium tam humiliter, quam utiliter exequi cupientes, directis versus Danelmiam gressibus, ad Robertum ipsam venerabilem Fratrem nostrum Episcopum Carbanensem, & dilectum filium Magistrum Aymericum Girardi Archidiaconum Eluensem, Familiæ vestros, & nuncios mittere curavistis; qui & sibi pacificum vestrum pronuntiarent adventum, & litteras nostras directas eidem salutaria super prædictis continentibus monita præsentarent. Ipse vero intelligere nolens ut bene ageret, sed aures suas, more aspidis surdæ, ne audiret vocem Patris sapienter exhortantis, obrurans, quasi de impensa à nobis super his benignitate, superbæ concepisse videretur audaciam iniquitatem, de exhibitâ sibi per Apostolicam sedem manufacturine, non absque ingratiitudinis vitio parituri, contemnens ipsas nostras recipere litteras, per Nuncios ipsos eidem oblatas. Et, ut contemptus contemptui adderetur, literæ nostræ super Treugarum ipsarum publicationem confectæ, quas per duos fratres minores in Scotiam mittebatis, in ingressu Scotiæ, non absque ipsius conniventia, violenter ipsis ablatae iratribus, & dictæ sedis calcata reverentia totaliter lacerata fuerunt; Fratribus ipsis nihilominus inhumaniter spoliatis: Ne non fore posset ambiguum, quicquid malignitas in hac parte conceperit, licet Treugæ prædictæ per vos, vel alium, seu alios de mandato nostro per Angliam solemniter publicatæ fuissent, ita quod verisimiliter porerat ad ejus notitiam huiusmodi publicatio pervenisse: ne lateret eum cominus positum quod aliis eminus confititit non credebatur occultum; ipse tamen Treugas ipsas, non absque multæ insolentiæ temeritate & plestibili nostro & sedis prædictæ contemptu, spretaque sententia ante dictâ, observare contempsit. Villam Brevicium, quam præfatus Rex Angliæ possidebat, & in qua, ad ipsius Roberti instantiam, de pace, inter Regem ipsum & Robertum eundem per tractatores communes, tractari debebat, post publicationem Treugarum ipsarum, & conventionem Tractatus ipsius, nequiter invadens, & eo liberius occupans, quo nunquam eidem Regi poterat super hoc inesse suspicio, Tractatu pendente prædicto, ac eadem crudelem & magnam in Gentem Regiam sistentem inibi ac incolas dictæ Villæ perperam, & iniquè committens; per quod non est dubium Robertum ipsum, & in his adherentes eidem, prædictam sententiam incurrisse. Hæc & alia, quæ ad præsens in silentio præterimus, fecerant dicti Robertus & complices, prout nobis intimare curatis, & tacuimus usque modo sperantes ut eorum corda, tangente Domino, post tantorum culpam excessuum alicujus humilitationis signa prætenderent, filialis devotionis exolverent debitum, & ad ea, quæ pacis sunt, animos inclinerent. Ipsi vero, velut vitis maleatoris pertinacia solidata constructi patientia nostræ longanimitatis damnabiliter abuterent, in elationis obstinata vitium corruerunt. Nos igitur illarum nobis & Apostolicæ sedi, & vobis in præmissis injuriam, & in

his, adherentium sibi deestandos & enormes excessus, nec volentes, nec valentes conniventibus oculis pertransire, cum ad eos compescendos, ne periculosa in alios exempla alveo diriverentur, excercendus sit potius Ecclesiasticae gladius ultionis, discretioni vestræ, de qua, in his, & aliis plenam in Domino fiduciam obtinemus præsentium tenore, committimus & mandamus, quatinus, per vos, & alium, seu alios, prædictam Robertum & adherentes eidem, prædictam incurrisse sententiam, in Ecclesiis & in locis insignibus, de quibus expedire videbitis, prout justum & æquum fuerit, nunciatis solemniter & publicè singulis diebus Dominicis & Festivis; contra eos nihilominus ad pœnas alias spirituales & temporales, prout vobis videbitur, juxta prædictorum qualitatem excessuum, auctoritate Apostolica processuri. Et si, quod absit, in sua nequitia ulterius perseverare præsumperint, indurantes instar lapidis corda sua, vos juxta contumaciam & excessuum exigentiam, nostros in eos curetis exaggerare processus. Nos enim præmissa omnia & singula faciendi & exequendi, nec non prædictos, & quoscumque alios prædictæ Pacis & Concordiæ Turbatores, seu Impeditores, sive Incolæ dictorum Regnorum, sive quicumque alii, & undecumque fuerint, & omnes & singulos complices adjuutores, Valitores, Consiliarios, Factores, & sequaces eorum hac in hoc adherentes eisdem, publicè, vel occultè, etiam si inter eos persone aliquæ Ecclesiasticæ fuerint, cujuscumque sint hi vel alii conditionis, Dignitatis, ordinis, sive status Ecclesiastici vel mundani, quamvis Archiepiscopali vel Episcopali præfulgeant dignitate. Ut ab huiusmodi turbatione sine impedimento, nec non ab omni favore, Consilio, Auxilio, sequela, & adherentia circa id impediendis, omnino desistant; & Excommunicationis in Personas, & interdicti sententias in Terras & Ecclesias eorum, ac perprivationem Feudorum, locationum, officiorum, & quorumcumque beneficiorum spiritualium, citra Archiepiscopalem & Episcopalem Dignitatem, aut etiam Temporalium, quæ à quibuscumque Ecclesiis obtinebunt, ut sic libere illa ad ipsas Ecclesias revertantur, quod Prælati, & Rectores eorum, aut alii, ad quos id pertinet, de illis pro sua voluntate disponant, ac per inhabilitationem etiam tam Personarum ipsarum Ecclesiasticarum Archiepiscopis & Episcopis duntaxat exceptis, quam filiorum, Nepotum & aliorum descendendum ab ipsis turbatoribus & Impeditoribus laicis, usque ad secundum gradum ad quavis Ecclesiastica Beneficia obtinendum, & per alia juris remedia, de quibus, & prout expedire videritis, appellatione remota debite compescendi. Omnes quoque ac singulos qui eisdem Turbatoribus seu Impeditoribus laicis aut eorum alicui juramento fidelitatis tenentur astricti, ab ipso juramento quamdiu ipsis pacis huiusmodi extiterint absolvendi. Et alia faciendi, quæ circa præmissa vel aliqua de præmissis fuerint opportuna. Non obstante si eis aut eorum aliquibus, vel alicui à sede Apostolica sit indultum, sub quacumque forma vel conceptione verborum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut eorum Terræ, vel Ecclesiæ Ecclesiastico interdicto supponi quavis auctoritate non possint, & qualibet alia dictæ sedi indulgentia, generali vel speciali, cujuscumque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus eorum impediti valeat quomolibet vel differri. Vobis & vestrum cuilibet plenam & liberam concedimus, tenore præsentium

A N N O
1318.

ANN O
1318.

facultatem. Per hæc autem non intendimus in aliquo derogare commissionibus, super his, vel aliis quibuslibet, vobis aliàs per nos factis; sed eas nihilominus in suo volumus remanere vigore.

Datum Avinion. quarto Calendas Junii Pontificatus nostri Anno secundo.

X.
Rimer. Tom.
3. pag. 716.

Contra excessus Senescalli Vasconia: Anno 1318.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio Eduardo, Regi Anglia illustri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Insum à Deo tuis esse præcordiis promtum tibi sit, quantum ad te pertinuerit, justitiam ministrare; Sed ubi præsertim de injunctis gravaminibus, per officiales tuos nostris illatis familiaribus, agitur, de tua filiali devotione fiducia, quod ad justam reformationem illorum Regia Celsitudo promptius inclinetur. Sanè dilectus filius nobilis Vir, Senescallus tuus, in Vasconia partibus, dilectum filium, nobilem Virum, Jordanum de insula, Domicellum & familiarem nostrum, in multis jam injustè sicut accepimus, gravavit, & gravare non cessat, eumque de persona fecit capi pro libito, & adhuc detinet carceri mancipatum, in juris injuriam, & grandem ipsius Jordani jacturam. Et, licet jam, binis vicibus Jordanum eundem, in sua justitia, Senescallo prædicto commendaverimus, confidenter sperantes Jordanum ipsum apud Senescallum eundem, ipsius nostræ recommendationis intuitu, aliquid reperire favoris. Ipse tamen Senescallus, factus ex nostræ intercessionis adjectione severior Jordanum ipsum gravaminibus pluribus in intercedentis, ut videretur contemptum, affectit. Quia igitur filii carissime, hæc tuis affectibus placitura non credimus, celsitudinem tuam attentè requirimus & rogamus, quantum prudenter attento quod, in illis præcipue partibus tua plurimum interest, in justitia, & lenitate gubernare subiectos, ut ipsi sub tuo felici Regimine absque inculcatione gravaminum, vitam felicem degentes, ad tua reddantur, si necesse fuerit exequenda servitia promptiores. Circa prædictorum Reformationem gravaminum, ac debitam liberationem Jordani prædicti, nec non circa correctionem injustè gravantis opportunum mandes, ac facias adhiberi remedium, per quod etiam via præcludatur quantum honestè fieri poterit, sub dictorum gravaminibus in futurum, sic te, filii charissime, in his habiturus, quod iusto Judici placeas, & nobis, qui ad Jordanum ipsum considerationibus certis afficiuntur cum gratiarum actionibus commendamus occurras.

Datum Avinion. Calendas Julii Pontificatus nostri Anno secundo.

ANN O
1319.XI.
Ibid. pag.
764.

Bulla, de licentia tractandi de pace cum excommunicatis: Anno 1319.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo Filio Eduardo Regi Anglia illustri salutem, & Apostolicam benedictionem.

Attendentes, filii carissimi, incommoda grandia, & discrimina varia, non facile

numeranda, quæ ex guerrarum turbinibus, & bellicis congressibus sunt solita provenire, intendimus desideramus affectu, & ingenti desiderio affectamus inter dissidentes per vias pacificas tractatus amiables pacis fœdera reformari. Hinc est quod votivum est nobis plurimum, & acceptum; tuæque magnificentia, tenore præsentium indulgemus, ut quosvis hostes tuos, amulos & Rebelles, ac eis adherentes ad tractandum, ordinandum, & firmandum, per se, vel alios tecum, vel cum illis, quos ad hoc duxeris deputandos, quæ ad pacem sunt, vel pertinere aliquatenus possunt, impunè possismittere, quanquam sint innodati sententiis à Canone, vel Homine, quavis auctoritate etiam apostolica promulgatis, ipsosque ad hoc cum expedire videris, invitare.

Datum Avinion. 8. Calendas Maji Pontificatus nostri Anno tertio.

Bulla, de Potestate Fulminandi contra Robertum de Brus, perpetuata.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis filiis Gancelino tituli Sanctæ Marcellini & Petri Presbytero, & Luca sanctæ Mariae in Via lata Diacono Cardinalibus, salutem & Apostolicam benedictionem.

Dudum post nostræ Promotionis auspicio ad statum Apostolicæ Dignitatis, antiquatam ab olim inter carissimum in Christo filium nostrum Eduardum Regem Anglia illustrem, & Robertum de Brus, tunc Regnum Scotiæ Gubernantem, Dissensionis odiosa materiam in animo revolventes, & animarum defenda pericula dolentes; Fidelium strages innumeras, multiplicia dispendia facultatum, & nocumenta gravissima, quæ multis Regnum ipsorum Ecclesiis, & personis Ecclesiasticis, ipsius protractio dissensionis intulerat, ac dispendiosa, quæ paraverat obstacula negotio Terræ sanctæ, & verisimiliter poterat formidari, ne similia forsitan objiceret in futurum; vias & modos, quibus circa præmissa, Domino propitiantem salubria adhibere possemus remedia, cum multa diligentia duximus exquirendum. Et tandem ad personas vestras nostræ dirigentes considerationis intuitum, vos ad Angliæ & Scotiæ Regna ac Hiberniæ, & Valliæ partes pro reformatione pacis hujusmodi plena vobis super hoc per nostras litteras potestate concessa, duximus destinandos. Et nihilominus, ut via facilior ad hujusmodi Reformationem pacis Domino dirigente, pateret, inter eosdem Regem & Robertum, treugas per certi temporis spatium duraturas, duximus indicendas, volentes illas à die notificationis, seu publicationis earum per vos, vel alium, seu alios faciendæ suum obtinere vigorem. Et ex tunc in personas non servantium, vel infrigentium illas Excommunicationis sententiam proferentibus per vos vel per alium, seu alios Regi ac Roberto prædictis & aliis, de quibus vobis videretur expediens notificari mandavimus, seu etiam publicari. Cumque vos postmodum, sicut Apostolatus nostro per vestras litteras intimastis, ad executionem per missorum vobis negotiorum hujusmodi volentes, servata debita maturitate procedere, quia de facili ad dictum Regnum Scotiæ tunc, nonnullis interjectis obstaculis, vobis non patebat accessus clausas litteras vestras dicto Roberto, vestri causam nunciantes per cursores proprios destinastis. Sed idem Robertus seu Gentes suæ,

nedum

ANN O
1319.XII.
Ibid. pag.
797.

ANN O
1319.

nedum quod ipsi Roberto permisset eandem litteras presentari, immo nuncios ipsos nequaquam Regnum intrare Scotiae permiserunt. Propter quod Venerabilem Fratrem nostrum, Petrum Episcopum Carbanensem, & dilectum filium Magistrum Aymericum Gerardum, Archidiaconum Eluensem, Capellanum nostrum, Nuncios & familiares vestros, ad dictum Robertum, cum ipso, super his, quae Apostolicae vobis directae litterae continebant, habituros tractatum, ac ordinaturos, inter caetera, cum eodem de tempore & loco, vobis tuto, quibus super commissis vobis, possent habere cum ipso Tractatum & colloquium destinatis. Qui demum Nuncii, non sine periculis & difficultate multiplici, prius ab eodem Roberto litteris habitis de conductu, ad Castrum de Rokefbour, in ingressu Scotiae constitutum, finaliter applicarunt. Et cum ipsos Gentes ejusdem Roberti presentiam ipsius Roberti nequaquam adire permitterent, & ab eodem Roberto ut ad eum possent accedere per speciales eorum litteras postulassent; Jacobus Danglars & Alexander, milites ac familiares ejusdem Roberti, cum quibusdam aliis, ad eisdem nuncios accedentes, ab eisdem nunciis litteras si quas ostendendas dicto Roberto portabant exhibere sibi, deferendas per eos ad dictum Robertum cum instantia postularunt, comminantes eisdem, quod eos aliter Regnum nequaquam intrare permitterent ante dictum. Quibus iidem nuntii Apostolicas litteras eidem Roberto directas, per quas ad pacem caritativis affectibus hortabamur, ejusdem dictis militibus tradiderunt, dicto Roberto per eosdem milites assignandas. Postmodum autem, quodam ipsius Roberti Clerico ad conducendum dictos nuncios ad ipsius Roberti presentiam accedente. Tandem, cum dicti nuntii ad locum, ubi dictus Robertus morabatur tunc temporis applicassent, eidem Roberto causam missionis & adventus eorum oretenus exponere curaverunt; ipsum rogantes instanter quod easdem Apostolicas Exhortationes hujusmodi continentes, aliasque vestras clausas litteras, directas eidem quas ei presencialiter assignarunt aperiret, & inspiceret diligenter, & ad contenta in eis, tanquam obedientiae Filius responderet. Sed idem Robertus, litteras ipsas praefatis nunciis, non absque mentis indignatione; restituens, illas legere quibusdam confictis excusationibus frivolis, recusavit: & nihilominus se aliquibus nolle tractatus pacis vel Treugarum intendere, non verens damnabiliter affirmare, vos & nuncios ipsos ad hujusmodi Tractatum admittere denegavit, eisdem nunciis, ac Propositis per eisdem responsum dare, ductus vesaniae Spiritu, denegando; quamvis nunciis dixisset eisdem, quod super praemissis deliberatione cum suis Consiliariis habita pleniori infra festum Beati Michaelis, tunc proximo secuturum, eis per suas litteras plenius responderet. Qui damnabiliter in contumacia sua inobedientiae perseverans; longe post dictum Terminum per suas litteras nunciis respondit eisdem, quod in responsione quam Comes & Barones eisdem nunciis per litteras ipsorum fecerant speciales, inter alia continentes, quod nisi dictus Robertus nominaretur Rex Scotiae Tractatum aliquem super praemissis vobiscum, vel cum dictis nunciis non haberet cum persistere oportebat. Et quia ex his poterat colligi manifeste, verisimilibus conjecturis, quod dictus Robertus nequaquam Apostolicis ac vestris monitis & exhortationibus in hac parte acquiescere, datus in sensum

reprobum intendebat, vos ut ad tractatum Pacis hujusmodi prosequendum liberior aditus haberetur, ac volentes futuris periculis obviare, Treugas praedictas, juxta formam ipsarum, in litteris Apostolicis super Treugis eisdem confectis annotatas, Londoniae, ubi tunc debebatis praesentialiter publicatis; & in nonnullis aliis Angliae & Scotiae Regnorum praedictorum locis insignibus & confinibus eorundem, mandastis, ac fecistis per alios publicari. Et deinde volentes Treugas eandem & indictionem ac Publicationem ipsarum, ad Roberti ac sequacium, Favorum, & Complicum suorum & aliarum Personarum dicti Regni Scotiae notitiam pervenire, Dilectum filium fratrem Adam Guardianum Fratrum Ordinis minorum de Bervico nuncium vestrum, cum eisdem Apostolicis Indictionem Treugarum continetibus earundem, & diversis aliis litteris, ac Processibus vestris, ad eisdem Robertum & Regnum Scotiae destinastis. Qui demum, versus partes illas accedens, & obtentis ab eodem Roberto, ut ad ipsum proficisci posset, litteris de conductu, dictamque Regnum Scotiae jam intrasset, Quidam, Alexander nomine se ipsius Roberti asserens Senescallum, praefato Guardiano occurrens in viam, praedictas, tam Apostolicas, quam vestras, litteras & Processus de manibus dicti Guardiani, pro viribus contradicentis, eripuit; Dicens illas se dicto Roberto, qui per modicum ab inde distabat spatium, delaturum, Qui tandem Alexander, post brevis temporis intervallum, vadens ad dictum Robertum, ut dicebat, ac rediens, litteras, & Processus eisdem Guardiano saepe dicto restituit; ei sub poena Capitis, districte precipiens quod statim Scotiae Terram & Regnum exiret; eidem litteris de securo conductu, quas petebat cum instantia, denegatis. Sed idem Guardianus, mandatum vestrum hujusmodi, nequaquam propter hoc negligens ut potuit adimplere, Treugas ipsas & indictionem earum, in vulgari suo, sonoro Praeconio pluribus ibidem Scotis assistantibus, publicavit; & subsequenter, de loco ipso recedens & inter suum prosequens festinanter, cum ab eodem Alexandro elongatus per modicum spatium exitisset, quidam dicti Roberti satellites, ipsum sacrilegis ausibus aggredientes in via, cum litteris & Processibus ante dictis, habituque suo, ac vestibus paupertatis, & rebus aliis quas portabat immaniter spoliarunt. Et insuper dictus Robertus, tantam inobedientiam & contemptum fatagens sub rectae intentionis palliare velamine, & fraudulententer confingens ad Pacis aspirare tractatum, eidem Regi Angliae litteras destinavit, & per illas litteras vobis scripsit, quod ab eodem Rege litteris obtentis de securo conductu, ad vos sex vel plures mitteret Tractatores. Ad quod ei per vestras litteras respondentem, illas cuidam nuncio, qui easdem suas ad vos detulerat litteras, ad eum deferendas, specialiter tradidistis; qui cum usque ad ingressum Scotiae cum eisdem litteris accessisset, dicti Roberti Gentes nuncium ipsum ad eundem Robertum dictas portare litteras minime permiserunt; quas ad vos postmodum idem nuncius clausas, sicut prius & integras reportavit. Deinde vero praefatus Robertus, suae curum elationis ascendens & eligens perire potius, quam salvari, nedum quod, se convertens ad Dominum a sua obstinationis duritia propositum revocaret, sed in illa potius damnabiliter perseverans, & pejora prioribus in suae damnationis cumulum

ANN O
1319.

ANNO
1319.

coacervans, per se, vel Comites, ac Barones, & Nobiles, & alios de præfato Regno Scotiae, indictionis & Publicationis Treugarum hujusmodi non ignaros, monitis exhortationibus, ac poenis & sententiis Apostolicis, non sine nota rebellionis detestabilis, vilipensi, & Apostolicae sedis reverentia, temeraria praesumptione calcata, Villam & Castrum de Bervico, quae diu dictus Rex Angliae, & clarae memoriae, Edwardus Rex Angliae, Genitor suus, dum viveret, quiete possederunt, & ante tempus, ac etiam tempore indictionis Treugarum ipsarum idem Rex possidebat, ac postea per se, & suos in pace possedit. Nec non & quaedam alia Castra, Terras, & Loca dicti Regis, & ipsius Regni Angliae Incolarum, consistentia infra illud, nequiter, & fraudulenter invadens, crudelem in magnam Gentem Regis ipsius, dictaeque Villae de Bervico incolas eadem damnabili temeritate commisit; ad aliarum ejusdem Regis occupationem Terrarum se processurum detestabiliter comminando; propter quae dictus Robertus, & alii in praemissis adherentes eidem Excommunicationis sententiam incurrerant supra dictam. Nos vero dicti Roberti tam enormem contemptum, tamque graves & detestandos excessus, non valentes conniventibus oculis pertransire, vobis per alias nostras dedimus litteras in mandatis, ut per vos, vel alium, seu alios, dictum Robertum, & adherentes eidem, praefatam excommunicationis sententiam incurrisse, in Ecclesiis & locis insignibus, de quibus vobis videretur expediens, prout esset justum, & aequum nuntiaretis solenniter, ac publice, singulis diebus Dominicis & Festivis, contra eos ad alias spirituales & temporales poenas, prout vobis visum foret, juxta praedictorum qualitatem excessuum, processuri. Quod si forsan eos in sua nequitia perdurare contingeret contumaciae & excessuum eorundem, vestros curaretis in eos exaggerare processus. Nec non & ipsos, & quosvis alios dictae pacis & concordiae turbatores, sive incolae dictorum Regnorum, sive quicumque alii, & undecunque forent, & omnes & singulos complices, Adjuutores, Valitores, Consiliarios, Fautores, & sequaces eorum, ac in his adherentes eidem, publice, vel occulte, etiam si personae Ecclesiasticae forent, cujuscunque Conditionis, Dignitatis, Ordinis, sive status Ecclesiastici vel mundani, forsan existerent, etiam si Archiepiscopali, vel Episcopali Dignitate fulgerent, ut ab hujusmodi turbatione, seu impedimento, favore, Consilio, Auxilio, sequela, & adherentia, praedictorum omnium desisterent, per excommunicationis in Personas & interdicti sententias in Terras & Ecclesias eorum, ac privationem Feudorum officiorum, locationum, & quorumcumque Beneficiorum spiritualium, citra tamen Archiepiscopalem & Episcopalem Dignitatem, & Temporalium etiam, quae a quibuscunque Ecclesiis obtinerent, ut illa sic libere ad Ecclesias revertenter easdem, quod Praelati & Rectores earum, aut alii vel quos pertinerent, pro sua disponerent voluntate, nec non & per inhabilitatem tuam ipsarum Ecclesiasticarum personarum, Archiepiscopis & Episcopis dumtaxat exceptis, quam filiorum nepotum, & aliorum ab ipsis turbatoribus & Impeditoribus laicis, usque ad secundum gradum descendentium, ad quaevis Ecclesiastica Beneficia obtinenda, & alia etiam Juris remedia, de quibus & prout videretur expediens, Appellatione postposita, debite compescendi: Omnes quoque & singulos, qui dictis Turbatoribus, seu Impeditoribus laicis, vel ipsorum alicui juramento fidelitatis tenerentur astricti, quandiu ipsi pacis hujusmodi turba-

tores seu impeditores existerent, absolvendi, & alia omnia faciendi, quae circa praemissa & praedictorum quodlibet forent opportuna, plenam contulimus per alias nostras litteras potestatem. Et quamvis post receptionem hujusmodi litterarum nostrarum praefatus Robertus, ut ad cor rediens a sua malignitate cessaret a vobis expectatus fuisset; quam tamen ipse instar lapidis obduratus, ac de nostra, & dictae sedis benignitate, sibi libenter exhibita non absque ingratiudinis nota spiritum Electionis assumens, nedum, quod, se convertens ad dominum a suae obstinationis duritia propositum revocaret, sed in illa, potius elata mente persistens, tanquam in profundum malorum demersus, quaedam ipsius Regis una cum sequacibus, Complicibus, Adjuutoribus, Valitoribus, & Fautoribus suis, obsidere per violentiam praesumebat, & alia quorundam Incolarum ipsius Regni Angliae, Castra, Terras, & Jura invadere nitentur. Vos autem considerantes attentius quod idem Robertus ex praemissis de quibus vobis per sufficientia documenta constabat, quae alias erant adeo publica & notoria, quod nulla poterant tergiversatione celari, Nobis & Ecclesiae Romanae inobedientem, notorie, & manifeste Rebellem, ac nostrum & ejusdem Ecclesiae mandatorum contemptorem publicum se reddiderat & reddebat: quodque Pacis ejusdem tractatus impeditus extiterat & impediebatur tunc etiam ex praemissis; & quod impediretur imposterum erat verisimiliter praesumendum. Et propterea tam enormes excessus & injurias dissimulare salva conscientia nequeutes, ne tantorum malorum perniciis ad similia concitaret iniquorum animos per exemplum pronuntiaatis, & declaratis dictum Robertum ejusdem Ecclesiae inobedientem notorium & rebellem, ac suis & Apostolicis sedis, & nostris Jussionibus renitentem, decernentes contra eum, sicut contra rebellem & inobedientem nostrum, & ejusdem Ecclesiae manifestum, ac nostris & ipsius Ecclesiae mandatis renitentem, notabiliter procedendum. Et eum nihilominus, dictosque sequaces, Adjuutores, Valitores Complices, & fautores, & etiam adherentes denuntiantes praedictam excommunicationis sententiam, contra infringentes seu non servantes treugas easdem, ut praemititur promulgatam, tanquam violatores Treugarum ipsarum, & alias poenas & sententias, per nos latas in dictis litteris, incurrisse. Quos demum excommunicatos, pulsatis campanis, & candelis accensis, publice nuntiatis, & fecistis, in diversis Cathedralibus, & aliis Ecclesiis solennibus, nuntiari; eisdem praedicentes aperte quod, si eos in hujusmodi pertinacia persistere forte contingeret ad alias spirituales & temporales poenas procederetis sicut videretis expediens contra eos. Postremo autem ut hujusmodi processus vester ad communem omnium deduceretur notitiam plenioribus membranis, processum continentes eundem in praedictarum Ecclesiarum appendi vel affigi ostiis sive superliminaribus mandavistis, quae processus ipsos, suo quasi sonoro Praeonio & paulo indicio, publicarent. Ita quod hi, quos processus ipse contingebat, nullam ignorantiam postea praetendere possent, quod processus ipse

ANNO
1319.

ANNO
1319.

non pervenisset ad notitiam eorumdem, cum non esset verisimile remanere quoad ipsos incognitum vel occultum, quod publicabatur tam patenter & solemniter universis. Nos igitur nolentes tam presumptuosam inobedientiam & contemptum, tantæque rebellionis audaciam, contra nos & Romanam Ecclesiam attentatos, prout non possumus, nec debemus, conniventibus oculis præterire. Vosque quos postmodum ad Sedem Apostolicam duximus revocandos, non poteritis, post revocationem hujusmodi, ulterius procedere in præmissis, nec de illis absque novo mandato vos intrromittere quomodolibet valeatis. Discretionem vestræ, per Apostolica scripta, committimus & mandamus quatinus vos, vel alter vestrum, per vos, vel per alium, seu alios, tam in Curia Romana, quam per eadem Angliæ & Scotiæ, nec non & Franciæ Regna, & Hiberniæ, Valliæ, & Flandriæ, & alias partes, terras, & loca, de quibus vobis videbitur, prædictam Excommunicationis sententiam præinde facere valeatis inviolabiliter observari, & denunciari Robertum, Impeditores, Turbatores, complices Adjuutores, Valitores, Consiliarios, Fautores, Sequaces, & adherentes prædictos & ipsorum quemlibet nominibus eorum expressis, quotiens & quando videritis expedire, præstare penas & sententias incurrisse, ipsique omnibus & singulis subiacere, ac si iurisdictio vestra, vobis in præmissis commissa plene duraret & nequaquam à nobis hujusmodi revocatio processisset. Cæterum volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus, quodque à data præsentium, sit vobis & unicuique vestrum, in præmissis omnibus, & eorum singulis, cæptis & non cæptis præsentibus & futuris, perpetuata potestas & iurisdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possitis in præmissis omnibus, cæptis & non cæptis, præsentibus & futuris, & pro prædictis procedere, ac si prædicta omnia & singula coram vobis cæpta fuissent, & iurisdictio vestra, & cuiuslibet vestrum, in prædictis omnibus & singulis, per citationem vel modum alium perpetuata legitimum extitisset, qualibet constitutione contraria non obstante.

Datum Avinion. 15. Calendas Decembris Pontificatus nostri Anno quarto.

ANNO
1320.XIII.
Rimer. Tom.
3. pag. 810.

Bulla Excommunicationis contra Invasores Hiberniæ: Anno 1320.

JOANNES EPISCOPUS,

Venerabilibus fratribus, Archiepiscopis & Episcopis, per Regnum Angliæ constitutis, salutem & Apostolicam benedictionem.

DUdum personam carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Angliæ illustris, suique Regni statum, & Guerrearum fluctibus liberos & discriminibus turbationis reddere cupientes immunes, ac procurandum ejusdem Regni quietem, tranquillitatem & pacem, ut Rex ipse securitate sibi ab æmulorum insidiis acquisita, utilitatibus propriis posset vacare commodius seque ad intendendum circa negotium Terræ sanctæ, nostris præcordiis non mediocriter insidens, ad quod, ut asserit, ferventer anhelat, idque viriliter prosequendum habiliter præparare opportunum Apostolicæ sedis favorem quantum cum Deo potuimus, studuimus adhibere. Prop-

ter quod, tunc fide digna relatione percepto, quod nonnulli nobiles & magnates Regem ipsum, & Regnum, ac terram suam Hiberniæ invadere ausu temerario & illicito nitentur. Nos eorundem Invasorum in hac parte conatibus opportunis obviare remediis intendentes, & ad id expedire noscetes gladium exerci spirituales, in omnes & singulos cuiuscunque forent præminentie, dignitatis aut status, qui Regem ipsum, Regnum & Terram prædictam invadere, aut eadem Regnum & Terram, contra Regem eundem cum armis, vel sine armis intrare præsumerent, vel aliàs turbarent, aut turbatoribus, seu invasoribus in pecunia, equis, armis, vel aliis præstarent auxilium vel favorem, publicum, vel occultum, Excommunicationis sententiam duximus promulgandam, à qua eos, sine speciali mandato sedis Apostolicæ, nisi forsan in mortis articulo, prohibuimus absolvi, in quo si absoluti fuissent & ipsos contigisset sanitati restitui, nisi post recuperatam sanitatem hujusmodi satisfacerent infra mensem eadem sententia ligari volumus eo ipso. Dantes dilectis Filiis nostris Gaucelmo, tituli Sanctorum Marcellini & Petri Presbytero, ac Luca sanctæ Mariæ in Via lata Diacono Cardinalibus, nostris litteris in mandatis, ut ipsi, vel alter eorum, per se, vel alium seu alios, hujusmodi Excommunicationis sententiam, ubicunque expedire viderent, & præcipue in locis maritimis, seu mari vicinis solemniter publicarent. Non obstante si alicui, vel aliquibus sub quacunque forma, vel conceptione verborum, à sede Apostolica esset indultum, quod excommunicari non possent per litteras sedis ejusdem, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, prout in litteris nostris, inde confectis, plenus, & seriosus continetur. Cum autem præfata litteræ in prædictis, & aliis locis illarum partium solemniter sicut ex prædictis Luca Cardinalis relatione percepimus, fuerint publicatæ, & demum post publicationem ipsarum prout, fama publica referente & multorum fide dignorum relatione percepimus, nonnulli magnates & nobiles Regni Scotiæ, & adherentes eisdem, Regnum & Terram prædictam manu armata ingredienti hostiliter, illa invadere nequiter & illicitè perturbare & scelestis actibus laxatis habenis, in multos ipsorum Regni & terræ fidelium sævam cædem committere manibus cruentatis innumera damna per spolia, incendia & rapinas inferre: Nonnullos de fidelibus ipsis eorumque animalia & alia bona in prædam abducere: & alia gravia nocumenta eisdem Regno ac terræ irrogare temerariis ausibus præsumserunt; quæ ut asseritur per evidentiam facti, adeo palpabiliter se cunctorum partium illarum oculis ingerunt, quod nulla possunt tergiversatione celari, sed se omnibus exhibent non ignota, sicque tam invasores prædictos quam Duces & Præceptores, Adjuutores, Valitores, Fautores, Adherentes, & Sequaces eorum ac præbentes eisdem, ut prædicitur, auxilium, consilium, vel favorem certum existat prædictam excommunicationis sententiam incurrisse. Fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus quatinus vos, & quilibet vestrum per vos vel alium seu alios magnates & nobiles, Duces, Præceptores, Adherentes, Sequaces, Valitores & fautores eorum prædictos, quocunque nomine censeantur cu-

ANNO
1320.

ANN^o
1320.

juscunque dignitatis, status, vel conditionis existant, qui Regnum ipsum hostiliter, & Terram invadere & intrare illicite, ut præmittitur præsumpserunt: vel per alios invadi fecerunt, mandaverunt, seu etiam procurarunt; vel alias turbare, aut turbantibus, seu invadentibus in pecunia, equis, armis, vel alias, præstitere auxilium, consilium, vel favorem publicum vel occultum, tandiu per omnia loca in quibus expedire videritis, & præsertim in locis maritimis & mari vicinis, & aliis in quibus ad ipsorum excommunicatorum, & ad participantium cum eisdem notitiam id valeat pervenire, singulis diebus Dominicis & festivis pulsatis campanis, & candelis accensis excommunicatos publice nuntietis, & faciatis ab illis nuntiarum, ac ab omnibus artibus evitari donec præfati excommunicati per satisfactionis deorum ad Ecclesie mandatum redierint & abolitionis beneficium meruerint obtinere. Datum Avinion. 6. Januar. Pontificatus nostri anno quarto.

XIV.
Rimer Tom.
3. pag. 848.

Super processu & transactis inter nuncios Roberti de Brus & Papam, notificatoria: anno 1320.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio Edaardo Regi Angliæ illustri, salutem & Apostolicam Benedictionem.

UT eorum quæ in negotio processuum, contra nobilem Virum Robertum dictum Brus, qui pro Scotia Rege se gerit, hætenus habitorum, post nunciorum suorum ad Apostolicam sedem adventum, sunt acta, plenam habeat tua celsitudo notitiam: scire te volumus, quod nuper dilecti filii, Odoardus de Mambouffon & Adam de Gondon, dicti Roberti Milites, & nuncii speciales, ad nostram præsentiam venientes, nobis ejusdem Roberti litteras præsentarunt, inter cætera continentes. Quod per nos duobus Viris nobilibus, quos litterarum scientia, morum honestas, & vitæ munditia commendabant, electis ad regimen Ecclesie Glasguensis, ab electionibus expulsis ipsorum, de quodam Anglico, Ordinis Prædicatorum, suo Regniq; sui inimico Capitali, in suum dispendium fuerat Apostolica auctoritate provisum. Adjiciens in litteris supra dictis, quod quidam Clerici de Terra sua, qui nullis existentibus culpis, nisi quod affectu instinctu naturali quadam statum suum, & nationis suæ contingentia, fidelitatem suam eidem nationi servare volentes, sibi scripserant, digni venia videbantur. Ac supplicans per nuncios & litteras supra dictos, quod processus & sententias, si qui per nos contra eum fuissent habitæ, & prolatae, relaxare de benignitate Apostolica dignemur. Ad quæ sibi duximus respondendum quod nos dudum attendentes multarum dona virtutum, quibus Glasguensis Episcopus dignoscitur insignitus, ipsumque multipliciter utilem ad ejusdem Ecclesie regimen extimantes de illo eidem Ecclesie Glasguensis duximus providendum. Propter quod non decebat Sedis Apostolicæ gravitatem, ad ipsius amotionem Episcopi

procedere sine culpa: Sed processu temporis, cum locus adesset, negotiorum, & temporum qualitate pensata, libenter super hoc, quantum cum Deo fieri posset curarem honore servato dicti Episcopi providere. Ad id verò, quod dicebat, quod dicti Clerici digni venia videbantur, respondimus; quod processus, habitos contra Clericos supra dictos ipsorumque confessores, ut sibi, & eisdem nunciis de ipsorum Clericorum excessibus plene constaret, legi fecimus coram eis: quibus auditis seriose per eos nobis expressè dixerunt, quod nunquam ipse pro Clericis scripsisset eisdem, si scivisset eisdem tam detestandorum excessuum partiores. Super relaxatione autem processuum & sententiarum prædictorum, sibi duximus respondendum; quod olim dilecti Filii nostri Gaucelinus Tituli Sancti Marcellini & Petri Presbyter, & Lucas Sanctæ Mariæ in Via Lata Diaconus Cardinalis, Apostolicæ Sedis Nuntii, ad partes ipsas transmissi, dictum Robertum, omnesque adhaerentes eidem, tanquam violatores treugarum inter te, dictumque Robertum, auctoritate Apostolica indictarum, denuntiarunt, Excommunicationis sententiam contra Treugas infringentes easdem, seu etiam non servantes, prolata auctoritate eadem incurrisse, quam demum Cardinales ipsi contra præfatum Robertum ipsosque adhaerentes fecerunt solenniter publicari. Et deinde quia dictus Robertus præfatarum sententiam contempnebat, Regni Scotiae, quæ idem Robertus tunc temporis gubernabat, & alias terras adhaerentium eorundem per ipsorum sententiam Interdicto Ecclesiastico subiecerunt. Quas idem Robertus, claves Ecclesie contemnendo, sustinuerat per annum, & amplius & tunc etiam mala malis, sicut nobis extiterat assertione fide digna revelatum, coacervando continuè sustinebat animo indurato. Nos, licet contra præfatum Robertum fuisset merito gravius procedendum, tamen ex mansuetudine dictæ sedis deferre volentes eidem, ipsum, auctoritate prædicta, fidelium assente multitudinis copiosa citavimus, ut usque ad Calendas Maii tunc proxime venturas, quas ei pro peremptorio termino duximus præfigendas, per se, vel Procuratorem idoneum, Apostolice se conspectui præsentaret, super præmissis legitime processurus, ac facturus, & recepturus, quod iustitia suaderet. Et quia in dicto termino, vel post ipsam diutius expectamus, per se, vel Procuratorem suum coram Nobis comparere contumaciter non curarat, ipsum de fratrum nostrorum consilio contumacem merito reputantes, in eum Excommunicationis sententiam duximus proferendam, Regnum Scotiae prædictum subjicientes Ecclesiastico interdicto. Et nihilominus super præmissis, nos inquisitionem contra eum quibusdam ex Fratribus nostris duximus committendam. Verum quia præfati nuncii ad perendum relaxationem hujusmodi, & alia faciendum, quæ natura negotii requirebat mandatum aliquod non habebant, ad relaxationem prædictam, de jure procedi non poterat, nec debebat. Propterea Nuncii memorati, iterata precum instantia, supplicarunt, ut processum, & Inquisitionem hujusmodi, jam inceptam, suspendere, ac publicationi, & aggregationi sententiarum ipsarum usque ad Calendas Aprilis proximo venturas, suspendere de benignitate Apostolica dignemur. Nos igitur, volentes ut idem Robertus mansuetudinem dictæ sedis sibi reperiret propriam,

ANN^o
1320.

ciam,

ANNO
1321.

tiam, & benignam, de omnium & singulorum prædictorum Fratrum consilio supplicationi prædictæ, de speciali gratia duximus annuendum. Datum Avinion. 15. Calendas Septembris Pontificatus nostri anno quarto.

X V.
Ex Anecd.
Martene
Tom. I. col.
1368.

Sententia adversus errores Johannis de Polliaco : anno 1321.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabilibus Fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis Filiis ad quos præsentis litera pervenerint, salutem & Apostolicam benedictionem.

VAs electionis Doctor eximus, & egregius Prædicator, cujus prædicatio mundum docuit univèrsam, præsumtuosam illorum audaciam refranar sollicitus, qui prudentiæ propriæ innitentes, in errores varios prolabantur, non plus sæpere quam oportet sapere, sed ad sobrietatem salubri doctrinâ suggestit, ut juxta sapientis eloquium quilibet suæ prudentiæ modum ponat. Sanè dudum cum dilectum filium Magistrum Johannem de Polliaco Sacræ Theologiæ Doctorem certis de causis, de Fratrum nostrorum consilio, ad nostram præsentiam vocavimus, fide digna ad nostrum relatio perduxit auditum, quod in quibusdam articulis tangentibus poenitentia sacramentum, non sobrietate, sed perperam sapiebat: infra scriptos articulos periculosos continentes errores docens publicè in suis prædicationibus, & in scholis. Primum siquidem asserens quod

I. Confessi Fratribus habentibus licentiam generalem audiendi confessiones, tenentur iterum eadem peccata quæ confessi fuerant confiteri proprio sacerdoti.

II. Quod stante statuto *omnis utriusque sexus* edito in Concilio generali. Romanus Pontifex non potest facere quin Parochiani teneantur confiteri omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti, quem dicit esse parochialem curatum: immò nec Deus posset hoc facere, quia, ut dicebat, implicat contradictionem.

III. Quod Papa non potest generalem potestatem audiendi confessiones, immò nec Deus, quin confessus habenti generalem licentiam teneatur iterum eadem peccata confiteri proprio sacerdoti, quem dicit esse, ut præmittitur, parochialem curatum.

Nos igitur volentes scire, si suggesta nobis veritatem haberent, articulorum copiam præmissorum eidem Magistro J. fecimus assignari, & ad defensionem sui audientiam sibi præbimus, tam in nostrâ, & dictorum Fratrum præsentia in consistorio, quam alias coram aliquibus ex ipsis Fratribus per nos ad hujusmodi deputatis. Verùm licet præfatus Magister dictos articulos, & contenta in ipsis defendere niteretur, assererat tamen se paratum credere in præmissis, & aliis ea, quæ credenda, & tenenda esse sedes Apostolica diffiniret. Nos igitur attendentes, quod dictorum articulorum assertio, prædicatio, & doctrina redundare poterant in multarum perniciem animarum, ipsos per plures Magistros nihilominus examinari fecimus diligenter, nos ipsi, & cum dictis Fratribus collationem solertem habuimus super ipsis, per quas quidem collationem, & examinationem super hoc perhibitas, comperimus prædictos articulos doctrinam non sanam, sed

periculosam multum, ac veritati contrariam continere, quos etiam articulos omnes & singulos idem Magister J. veris sibi rationibus opinioni suæ dudum habitæ contrariis demonstratis in Consistorio revocavit, asserens se credere eos esse non veros, sed ipsorum contrarium verum esse, cum diceret se necesse rationibus factis in contrarium respondere. Ideoque nè per assertionem, & prædicationem, & doctrinam hujusmodi in errorem (quod absit) animæ simplicium prolabantur, dictos articulos, & quemlibet eorum, tanquam falsos, & erroneos & à sana doctrinâ devios auctoritate Apostolicâ damnamus, & reprobamus, de Fratrum nostrorum Consilio, & assensu doctrinam ipsius contrariam veram esse, & Catholicam asserentes, cum illi, qui prædictis Fratribus confitentur, non magis teneantur eadem peccata confiteri iterum, quam si alias illa confessi fuissent eorum proprio sacerdoti. Operantes igitur unitatis vias notas esse Fidelibus, & cunctis erroribus aditum præcludere, nè subintrent juxta dictum Concilium generale, felicis recordationis Alexandri IV. & Clementis IV. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigia imitando, univèrsis, & singulis districtius inhibemus, ne quisquam dictos articulos per nos, ut præmittitur damnatos, & etiam reprobatos, vel contenta in ipsis, vel aliquo ipsorum, utpotè à Catholicis mentibus respuenda tenere audeat, vel defendere quomodolibet, vel docere. Quo circa universitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, distictè præcipientes, quatenus univèrsi, & singuli vestrum in Civitatibus, & diocesis vestris, convocato clero communiter præmissa omnia, & singula per vos, seu alios solemniter publicetis. Nos etiam eidem Magistro J. mandavimus, quod ipse in Scholis, & in sermone Parisiis dictos articulos, & contenta in eis tanquam veritati contraria propria vocis oraculo, & asserente constanti publicè debeat revocare. Quod se facturum dictus J. efficaciter repromisit.

Datum Avinioni VIII. Calendas Augusti, Pontificatus nostri anno quinto.

Concedit literas, & possessiones Templariorum Fratribus Hospitalis S. Joannis Hierosolimitani in Angliâ: anno 1322.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio Eduardo, Regi Angliæ illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

DUdum post sublatum quondam Ordinem militiae Templi Hierosolimitani, in generali concilio Viennensi, felicis recordationis, Clemens Papa Quintus prædecessor noster, sicut ad communem omnium notitiam credimus pervenisse, volens de bonis ipsius ordinis salubriter ordinare. Eodem approbante Concilio, domum ejusdem militiae Templi, cæterasque Domos, Ecclesias, Capellas, Oratoria, Civitates, Castra, Villas, Terras, Grangias, Loca, Possessiones, jurisdictiones, Redditus atque jura, omniaque alia bona, mobilia, immobilia, vel se moventia cum omnibus membris, juribus, & pertinentiis suis ultra & citra mare, ac in univèrsis, & quibuslibet mundi partibus consistentia. Quæ ordo ipse, ac magister & Fratres ejusdem

ANNO
1321.XVI.
Ex Archiv.
Angliæ Ri-
mer. Tom.
3. pag. 96.

ANNO
1322.

Ordinis militiae Templi, tempore quo idem magister, & nonnulli ex eisdem Fratribus commaniter capti fuerant, per se, vel quoscunque alios habebant, tenebant, & possidebant, vel ad eisdem, Domum & Ordinem, & ad dictos, magistrum & Fratres ipsius ordinis militiae Templi, quomodolibet pertinebant. Nec non & actiones ac jura, quae dictis Domui, Ordini, vel Personis ipsius quomodolibet competebant, vel competere poterant, contra quoscunque cujuscumque dignitatis, status vel conditionis existerent. Cum omnibus Indulgentiis, Privilegiis, Immunitatibus, & libertatibus, quibus praefatus Magister & Fratres dictorum domus & ordinis, ac ipsi Domus & Ordo, per sedem Apostolicam, vel Catholicos Imperatores, Reges, ac Principes, & Fideles alios, vel quocumque modo erant legitime communiti, Ordini ejusdem Hospitalis Sancti Johannis Hierosolimitani, & ipsi Hospitali; Quibusdam tamen, ex dictis bonis, in certis locis consistentibus tunc per praedecessorem eundem exceptis; quae nos postmodum ad apicem summi Apostolatus assumpti, praeter quaedam ex eis, de quibus aliter duximus ordinandum, eisdem Magistro & Fratribus ac Hospitali sancti Johannis Hierosolimitani, de Fratrum nostrorum Consilio, modo simili duximus concedenda, donavit, concessit, univit, incorporavit, applicavit, & annexuit in perpetuum, de Apostolica plenitudine potestatis. Qualiter etiam idem Praedecessor occupatores dictorum bonorum, ac illicitos detentores, cujuscumque status, Conditionis, Excellentiae, vel dignitatis existerent; etiam si Pontificali, vel Regali dignitate fulgerent, nisi infra unius mensis spatium, postquam per eisdem Magistrum & fratres, vel ipsorum quemlibet, aut Procuratores eorum ipsorum nomine requisiti fuissent, dicta bona plene liberè, & expedite dimitterent ipsis in quibuscumque partibus, & pertinentiis constitutis, & eorum singulis, vel Procuratoribus eorundem nomine Hospitalis & Ordinis praedictorum. Nec non & omnes qui scienter occupatoribus & detentoribus praebatis in occupatione vel detentione hujusmodi, darent Consilium, auxilium, vel favorem, publice, vel occultè, Excommunicationis, capitula verò; Collegia, seu conventus Ecclesiarum & monasteriorum, nec non & Universitates, Civitatum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, & ipsa, Civitates, Castra, Villas, & loca, quae in his culpabilia existerent; & etiam Civitates, Castra, & loca in quibus detentores, & occupatores hujusmodi obtinerent Dominium temporale, si iidem Domini temporales, in dimittendo bona praedicta & restituendo illa Magistro & Fratribus Ordinis Hospitalis ejusdem, nomine Hospitalis ipsius, obstaculum exhiberent, & infra dictam mensem ab hujusmodi praemissis non desisterent postquam super hoc, ut praemittitur, requisiti forent interdicti sententia ipso facto subjacere decrevit; à quibus absolvi non possent, donec super his plenam & debitam satisfactionem exhibere curarent. Et nihilominus occupatores & detentores hujusmodi, vel praestantes eisdem ut praemittitur auxilium, consilium, vel favorem, sive singulares Personae, sive capitula, Collegia, seu Conventus Ecclesiarum & Monasteriorum ac Universitates civitatum, Castrorum, Terrarum, vel aliorum locorum existerent, praeter poenas praescriptas, omnibus, quae à Romana, vel aliis Ecclesiis quibuscumque tenerent in feudum, esse privatos, seu privatas ipso facto decrevit; ita quod ad

Ecclesias, ad quas illa spectabant, revertentur liberè, & sine contradictione quacunque; ipsarumque Ecclesiarum Praelati sive Rectores, de ipsis, pro sua voluntate disponerent, sicut utilitati ipsarum Ecclesiarum cognoscerent expedire. Et licet tu, progenitorum tuorum succedens virtutibus, qui Ecclesiae Romanae Ordinationibus & mandatis semper humiliter paruerunt, ad requisitionem ipsorum, Magistri & Fratrum, facta tibi de concessione hujusmodi & aliis praemissis fide plenaria omnia praefata bona dicti quondam Ordinis Templi, in Regno & Terris tuis consistentia, tanquam devotus Ecclesiae filius, Magistro & Fratribus, ac Hospitali praedictis obedientiae pura & libera dimisisses, eaque omnia expedita per alios Regni tui dimitti mandasses; nonnulli tamen Comites, & Barones, Nobiles, milites, Universitates, Civitatum, Castrorum, & alii laici, & quod gravius mentem nostram amaricat, aliae personae Ecclesiasticae, quae se deberent pro fratribus ipsis murum defensionis opponere, praefatas sententias non verentes, ad dicta bona, concessa, ut praedicitur, pro tam salubri negotio Magistro & Fratribus supra dictis extendentes manus suas rapaciter, ea sicut ex ipsorum Magistri & Fratrum dolorosis audiveramus relationibus occupant haecenus violentè, & detinebant violentius occupata, sicut adhuc detinere noscuntur in animarum suarum penitentiam, grave damnum Hospitalis ejusdem, ac Terrae Sanctae praecipue ad cuius subsidium deputata, ut praedicitur, fore noscuntur non modicum detrimentum; nonnullis executoribus eisdem Magistro & Fratribus super eisdem bonis & sententiis supra dictis per praedecessorem deputatis eundem, & quod deterius est, per eisdem Magistrum & Fratres requisitis frequenter in ipsorum manifestam injuriam, & Apostolicae sedis contemptum procedere non curantibus in praemissis. Propter quod, cum nostra interesset sicut & interest in praedictis auxiliatrices manus apponere quibus specialiter inest ipsius Terrae Sanctae cura praecipua cuius oppressiones, Deo teste, nos opprimunt, & ad recuperationem ipsius intentis desiderii aspiramus, ac de tali, super occupationibus ipsis, volentes remedio subvenire, quod tam salubris negotii videlicet, Terrae praedictae subsidii, tolleretur cujuslibet causa praepediti, & concessio dictorum bonorum facta per sedem eandem, debitum fortiretur effectum, & occupatores hujusmodi à suis illicitis respicerent actibus, ipsosque sequeretur poena condigna. Venerabilibus Fratribus nostris Cantuariensi, & Eboracensi Archiepiscopis, ipsorumque suffraganeis, in virtute obedientiae, & sub poena suspensionis, quam eos & quemlibet eorum postquam hujusmodi mandatum nostrum pervenisset ad eos, incurrere volumus ipso facto, si mandatis Apostolicis in hac parte negligerent obedire, per diversas dedimus litteras in mandatis, ut omnes & singulos in eorum Civitatibus & Diocesis constitutos, cujuscumque status, vel Conditionis existerent, quos invenirent bona occupasse, vel occupata tenere praedicta, per se vel alios, publice, vel occultè preemptorie monere curarent, ut infra unius mensis spatium, post monitionem ipsorum ea omnia & singula, in quibuscumque consistenterent, & quocumque nomine censerentur, cum fructibus inde perceptis, & qui medio tempore percipi potuerunt, Magistro &

ANNO
1322.

ANNO
1322.

Fratribus ac Hospitali restituerent supra dictis: alioquin si infra dictum terminum, hujusmodi monitioni humiliter & effectualiter non parerent, occupata per eos, vel ipsorum nomine cum fructibus inde perceptis, ut prædicitur, non dimittendo libere magistro & Fratribus ante dictis, ipsos omnes & singulos, cujuscumque status, Ordinis, vel conditionis existerent, quantacumque dignitate fulgerent, ex tunc auctoritate nostra Excommunicationis; Capitula verò, Collegia, seu Convventus Ecclesiarum & Monasteriorum, nec non & Universitates Civitatum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum; & ipsa civitates, Castra, Villas, & loca, quæ in his culpabilia forent, vel in quibus occupatores hujusmodi obtinerent Dominium temporale, si infra dictum terminum post mentionem hujusmodi, bona non restituerent, ut præmittitur, a te dicta ipso facto decernerent interditi sententis subjacere. Et ad majorem ignominiam eorundem dictas sententias, & alias penas per Prædecessorem eundem, ut prædicitur, promulgatas, denunciarent incurrisse, & facerent ab illis nunciari, & ab omnibus artibus evitari, donec restituerent, cum integritate præmissa, & mererentur absolutionis beneficium obtinere. Et licet postmodum dictum mandatum nostrum Archiepiscopi & suffraganei memorati diligenter fuerint executi, nonnulli tamen, sicut ex conquestione Magistri & Fratrum prædictorum accepimus, prætextu quarundam appellationum ad sedem interjectarum frivole supra dictam, & Inhibitionem quas injustè super his fieri procurarunt, præfata bona injustè & indebite retinebant, illaque dictis Magistro & Fratribus, quamvis dictæ Ordinationi celsitudo Regia parvissis dictisque Magistro & Fratribus bona dimississet, eadem reddere non curabant. Propter quod Archiepiscopi & suffraganei memorati denunciarunt eisdem, juxta prædicti mandati nostri tenorem, dictas penas & sententias incurrisse, quas diu sustinerunt, sicut, & adhuc sustinent animis induratis, in propriæ salutis dispendium & scandalum plurimorum. Postmodum autem nos, volentes detentorum ipsorum malitiis obviare, Archiepiscopis & suffraganeis supra dictis, sub eisdem penis, per alias diversas nostras dedimus litteras in mandatis ut omnes & singulos domorum & aliorum prædictorum bonorum detentores, in eorum Civitatibus, & Diocesisbus consistentes, quibusvis affectu favore & timore sepositis, ad restitutionem domorum & bonorum ipsorum per aggravationem penarum & sententiarum earundem, appellationibus & inhibitionibus memoratis nequaquam obstantibus compellere procurarent. Cum igitur dilectissime Fili, hujusmodi restitutionis nondum fuerit debitus subsecutus effectus, nosque illam pro Terræ Sanctæ commodis, ad quæ desideranter aspirare te novimus, intentis desideris affectemus. Magnificentiam Regiam paterno rogamus & hortamur affectu, & per misericordiam ejus, qui Terram ipsam asperione sui pretiosissimi sanguinis, pro humani salute generis consecravit, instantius obsecramus, quatinus Domos & bona prædicta præfatis Magistro & Fratribus, sic plenè, sic integrè, pro divina & Apostolicæ sedis ac nostræ reverentia restitui facias cum effectu, detentores ipsorum laicos videlicet, ad restitutionem eorum integram, prout expediens fuerit, compellendo; & super his, Archiepiscopis & suffraganeis me-

moratis, favoribus & auxiliis opportunis nec non & per potentiam Brachii secularis, si opus fuerit, assistendo, quod dicti Magister & Fratres eorum in hac parte juris plenius assequantur; tibi proinde apud eum qui pro minimis grandia recompensat, augeatur cumulus meritorum, humanæ laudis crescant præconia, & à nobis condigna proveniat actio granarum, nosque pro restitutione bonorum hujusmodi, non oporteat amplius laborare.

Datum Avinion. Decimo Calendas Junii Pontificatus nostri anno Sexto.

Contra usurpantes Romani Imperii Vicariatum: anno circiter 1323.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.

SI Fratrum & coepiscoporum nostrorum, & aliorum quorumlibet jura illibata servari, & ab omni fore dispendio diminutionis extranea cupimus, & ad id libenter nostræ sollicitudinis studium adhibemus, multo fortius equidem pro nostris, & Romanæ Ecclesiæ sponse nostræ juribus, & honoribus conservandis ex injuncto nobis officii debito, apostolicæ provisionis partes tenemur intendere, nè temporibus nostris usurpationis injuriam subeant, aut detrimentum cujusvis derogationis incurrant. Sanè in nostram, & Fratrum nostrorum deductum est, fama divulgante, notitiam, quod licet de jure sit liquidum, & ab olim fuerit inconcussè servatum, quod vacante imperio, sicut & nunc per obitum quondam Henrici Romanorum Imperatoris vacasse dignoscitur, cum in illo ad saecularem judicem nequeat haberi recursus, ad summum Pontificem cui in persona beati Petri terreni simul, & celestis imperii jura Deus ipse commisit, jurisdictionis Imperii prædicti devolvitur, ac illam, absque alterius participio durante vacatione hujusmodi, per se vel per alium, seu alios exercet in eodem imperio pleno jure: nonnulli tamen in Italiæ partibus potestatis, & dignitatis fastigium illicitè ambiantes, in nostrum, & Sanctæ Romanæ matris Ecclesiæ, quantum in eis est præjudicium evidens, ac diminutionem honoris, & juris, vicariatus, seu alterius cujuscumque nomen officii, quod ipso Imperatore vivente ex ipsius fortè commissione gerebant in certis terris, territoriis, sive locis post decessum ipsius absque nostra, vel apostolicæ sedis petita, vel obtenta licentia retinere sibi, & nonnulli etiam de novo assumere, quod non gesserunt antea temerariis ausibus præsumserunt: quo vel quibus adhuc non verentur abuti, ac sub ejus, vel eorum colore multa facere, & fecisse noscuntur, quæ in nostram, & Ecclesiæ prædictæ injuriam aperte redundant, non abhorrentes pro his variis involvi criminibus, nec divinæ majestatis formidantes offensam. Quia igitur error cui non restituitur approbari videtur, & latum pandit delinquentibus sinum, qui eorum pervertis conatibus non resistit. Nos volentes nostris & Ecclesiæ sponse nostræ juribus & honoribus in hac parte prospicere, & malis, ac scandalis, quæ ex usurpativa retentione, seu assumptione hujusmodi orta sunt hastenus, & quæ procul dubio possent in antea subaritari, celeriter obviare, necnon periculis animarum hujusmodi retinentium, & usurpantium nomina, & eis abutentium, ut præfertur, salubriter occurrere cupian-

ANNO
1323.XVII.
Ex Anecd.
Martene
Tom. 2. col.
641.

tes, presentium auctoritate monemus sub excommunicationis pena omnes, & singulos cuiuscumque status, preeminencia, dignitatis, aut conditionis existant, etiam patriarchali, vel quavis alia superiori, aut Pontificali, vel regia seu alia quacumque prefulgeant dignitate, qui post vacationem imperii absque nostra, vel sedis predictae licentia, huiusmodi vicarii seu cuiusvis alterius officii nomen sibi ubilibet retinuerunt, seu assumerunt, & retinent, & sub talis denominationis pallio abusi sunt, & abutuntur potestate, vel iurisdictione quacumque, seu eius exercitio publice, vel occulte, quatenus de cetero a denominatione huiusmodi, aut nominis usurpatione, seu retentione predicta, vel cuiuscumque alterius, necnon usu, potestate, vel exercitio supra dictis profusus abstineant, & omnino desistant. Inhibentes insuper sub pena predicta omnibus, & singulis Patriarchis, & Prælatibus, etiam aliis superioribus, & inferioribus, ac regibus, Civitatibus, Communitatibus, Universitatibus, Capitaneis, potestatibus, rectoribus, comitibus, vice comitibus, Baronibus, & omnibus aliis cuiuscumque sint dignitatis, conditionis, aut status, ne predictos huiusmodi nomen vicariis, seu aliud quodlibet in eodem imperio retinentes, ut præfertur, aut usurpantes illicitè, vel eorum aliquem sub denominatione, vel titulo huiusmodi nominum, seu procuratores, commissarios, iudices, aut vices eorum gerentes, quocumque colore quæsito recipiant, vel admittant, nec ut vicariis, seu vicario, aut Officialibus imperii pareant vel intendant, aut pareri, vel intendi faciant, vel permittant, nec in his eis, vel ei quomodolibet præstet auxilium, consilium, vel favorem, alioquin in omnes, & singulos Patriarchas, Prælatos, etiam superiores, & inferiores reges, & ceteros de nominatione predicta, ut præmissum est, abutentes, ac illius prætextu assumentes quacumque officia, potestates, iurisdictiones, ac eorum exercitia, & in recipientes eos, ut vicarios, vel officiales imperii, aut commissarios eorum, ut talium, & in parentes, seu obediens eis ut talibus, aut præstantes in hoc sibi auxilium, consilium, vel favorem, nisi infra duorum mensium spatium a die datæ presentium numerandum penitus respuerint, vel se licentia sedis Apostolica super hoc ostenderit communitos, excommunicationis in singulares personas, & in terras, & loca ipsorum, & quilibet communitates, universitates, civitates, aut villas, interdicti sententias de Fratrum nostrorum consilio publice promulgamus, contra eos nihilominus spiritaliter, & temporaliter gravius processuri, prout inobedientia eorum exegerit, qualitas facti fuerit, & videbimus expedire. Et ut quibuslibet parendi talibus tollatur occasio, omnes, & singulos, qui huiusmodi vicariatus nomen usurpantibus iuramento fidelitatis tenentur stricti, a iuramento huiusmodi quantum ad hoc de potestatis plenitudine absolventes, auctoritate Apostolica firmiter inhibemus eisdem, ne talibus, ut vicariis, vel Officialibus imperii aliquatenus pareant, vel intendant. Et insuper omnes pactioes, obligationes, & considerationes, & colligationes a quibuscumque super hoc quomodolibet initas iuramento, vel quacumque alia firmitate vallatas omnino dissolvimus, iuribus vacuamus, irritamus, & quatenus de pacto processerint revocamus, ac huiusmodi, & quilibet alia iuramenta a quibuslibet super his præfita, per quæ pesser in predictis nostris, & Ecclesie predictæ iuribus derogari, præsertim cum iuramentum vinculum iniquitatis esse non debeat, relaxamus. Ceterum ut huiusmodi pro-

cessus noster ad communem omnium notitiam deducatur, cartas, sive membranas processum continententes eundem in Ecclesia Avenionensi appendi, vel assigni ostis, seu superliminariis faciemus, quæ processum ipsam suo quasi sonoro præconio, & patulo indicio publicabunt: ita quod omnes, & singuli, quos processus ipse contingit, & contingere potest, nullam postea possint excusationem prætere, quod ad eos talis processus non pervenerit, vel quod ignoraverint eundem, cum non sit verisimile remanere, quoad ipsos, incognitum, vel occultum, quod tam potenter omnibus publicatur. Actum Avenioni in domo Episcopali undecimo Kalendas Aprilis.

De Colloquio inter Papam & Comitem de Murref Angli, & super titulo Regis in literis ad Robertum de Brus scribendis: anno 1324.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio Edvardo, Regi Angliæ illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

NE celsitudo Regia de his, quæ nobilis Vir Comes Moraviæ, nuper ad sedem veniens Apostolicam, proposuit & petit coram nobis, aliter, quam veritas se habet, informetur; ecce quod illa, nec non & ea, quæ nos sibi respondimus tibi seriose duximus, ut sequitur, describenda. Primum, namque petit dictus Comes quod, cum ipse votum de transfretando in Terræ Sanctæ subsidium emisisset, nec illud commode, sine sedis predictæ licentia complere valeret. Sibi licentiam huiusmodi, nec non & indulgentiam, quæ per ipsam sedem dari consuevit in dicta Terræ subsidium transfretantibus, pro quibus principaliter nostram adierat, ut asseruit presentiam, concedere dignaremur. Ad quod sibi duximus respondendum, quod cum ex huiusmodi particulari peregrinatione negotium dictæ Terræ non speraremus probabiliter adjuvari, nec ad præsens salutis suæ peregrinationem predictam conferemus proficere, cum tam ipse, quam alii partium Scotiæ Regnicolæ, suis demeritis exigentibus, penis & sententiis nostrorum Processuum proficere, & merito bonorum Operum se reddidissent indignos, non erat per nos petitioni suæ huiusmodi annuendum. Sed cum super concordia, inter te & Scotos eisdem, Actore Domino reformanda nedum utrique parti disidentium, sed toti Christianitati perutili, & Terræ predictæ negotium non modicum opportuna, ipsius Comitibus presentiam accommodam multipliciter speraremus, si predicta tractandæ concordia, pro parte Scotorum ipsorum labores efficaciter vellet assumere; nos postquam illos ad effectum debitam perduxisset, vel per ipsum, bona fide, circa dictam perficiendam concordiam, data opera efficaci, non stare, quo minus finis votivus ejusdem concordia sequeretur, reconciliato eo primitus Sanctæ Romanæ Ecclesie, & præstata satisfactione condigna petitioni suæ predictæ exauditionis aditum præberemus. Eodem vero Comite postmodum subjungente, quod certi, solennes nuncii pro reconciliacione Scotorum ipsorum Ecclesie procuranda erant in proximo ad nostram presentiam destinan-

ANNO
1324.

di: ac humiliter supplicante quod eis, in veniendo ad sedem prædictam, providere de securo conductu benignius dignaremur. Nos idem providimus super hoc respondendum, quod in Terris principum, & Baronum securum eis conductum, quantum ad præsens, concedere volebamus, verumtamen nostras litteras Apostolicas requisitorias & monitorias super hoc, ad eisdem Principes, & Barones, ac alios, juxta formam solitam parati essemus concedere pro securo conductu dictis præstando nunciis, si prædicta reconciliatione ad sedem venientes prædictam, transitum facerent per terras & districtus ipsorum. Præterea subsequenter, pro parte nobilis viri, Roberti de Brus Avunculi sui, nobis obtulit idem Comes, quod, cum crederetur, carissimum in Christo filium nostrum Carolum Regem Franciæ & Navarræ illustrem assumpturum negotiorum passagium transmarini, dictus Robertus paratus erat cum Rege transfretare prædicto, dictumque passagium assumere, si dictus Rex Franciæ ab assumptione dicti negotii duceret abstinendum, & illud profectui personaliter, vel per Comitem antedictum. Cui sic noscitur respondisse, quod, quousque pacem tecum haberent, & forent reconciliati Ecclesiæ non erat decens nec expediens quod Nos ipsos admitteremus, cum Rege prædicto, vel aliter, ad prosecutionem negotii supra dicti. Verum Comes prædictus, asserens se concordiam & reconciliationem hujusmodi desiderabiliter affectare, nobis obtulit se fideliter & solenter laboraturum pro illis, si nos ad eorum tractatum dare velimus operam efficacem. circa quem valde utile, quinimo necessarium reputabat, quod in litteris exhortatoriis, per nos dicto Roberto super hoc dirigendis, sub Titulo Regio scriberemus: tenens indubiè, quod sic dictus Robertus concordiam & reformationi prædictis promptè consentiret, aliàs autem probabiliter verebatur, quod si dicto suppresso titulo, scriberemus, ipse non admittat litteras nec tractatum, sed quod impediretur prædictum penitus negotium, sicut extitit occasione hujusmodi, hæcenus impeditum. Nos autem, qui pacem, & reconciliationem prædictas multipliciter, sicut præmissimus, profuturas intensis desideramus affectibus, attendentes, quod juri & honori tuo nihil decreverat, nec juri prædicti Roberti accresceret, sicut aliàs tibi scripsisse meminimus. Titulus memoratus scriptiois, quodque litteræ nostræ super prædictis destinandæ, sic ad ipsum Robertum possent liberè pervenire, quæ aliàs acquirerant, sicut Regia non ignorat prudentia, ratione omissionis prædicti tituli, præsentari, propter quod tractatus dictæ concordie hæcenus extitit dispendiosè nimium impeditus, Providentiam Regiam exhortamur, quatinus, præmissis in scrutinio debite considerationis adductis, velit Regia circumspèctio æquanimiter tolerare, quod nos scribamus eidem Roberto sub titulo Regiæ dignitatis. Quod autem memoratus Comes quævis alia, tibi, vel Regno tuo præjudicialia, proposuerit coram nobis,

quamvis forsitan Regiæ Providentiæ contrarium sicut accepimus, sit suggestum, fulcumento carere, non est dubium, veritatis. Nos enim illa non audivimus quomodolibet, negotiorum Regionum Promotoribus non vocatis; sed nec ea etiam, dilectus filius nobilis Vir Henricus Dominus de Soliaco Buticularius Franciæ, honoris & commodi Regii Zelator fervidus, qui præsens extitit in omnibus supra dictis aliquatim admisisse. Datum Avinion. Idus Januarii Pontificatus nostri anno octavo.

Bulla contra Hæreticos qui dogmatizant, & prædicant suprematum esse in Cæsare & non in Papa: anno 1327.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, Venerabili fratri Episcopo Vigornienſi, salutem & Apostolicam benedictionem.

Certum processum, per quem non nullos pessimos errores & Hæreses, quos damnati Hæretici, Marsilius de Padua, & Johannes de Janduno, dogmatizare ac prædicare publicè, tam in Bavaria, quam aliis locis pluribus & diversis præsumperant, nec non & ipsos Hæreticos reprobavimus, & sententialiter duximus condemnandos, pridem, de fratrum nostrorum consilio præsentem multitudinem copiosa fidelium habuimus; cujus tenor sequitur, in hunc modum. Johannes Episcopus Servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Licet juxta doctrinam Apostoli, ob id esse Hæreses necesse, ut fiant, qui probati sunt, aptius manifesti; quia tamen, juxta doctrinam ejusdem Apostoli, Hæreticorum primo, ut cancer serpere, id est à parvo ad majus, paulatim tendere consuevit, necesse est ut talibus eorumque perversis dogmatibus sic celeriter occurratur, quod tam perniciosus morbus neglectus inter initia, vires sumere nequeat, sed potius suo præfocetur in ortu. Sanè dudum ad nostram audientiam, relatione tam verbali, quam litterali plurimum sublimium ac fidelium personarum, nec non fama publica notoriante, perducta, quod duo viri nequam, perditionis Filii, & maledictionis alumni quorum unus Marsilium de Padua, & alter Johannem de Janduno, se faciunt nominari, quandam librum composuerunt, multa falsa, erronea, & Hæretica continentem. Quodque ipsos errores & Hæreses in Ducatu & terris Bavariæ, Ludovico de Bavaria excommunicato Dei, & Ecclesiæ, Fideique Catholicae persecutore manifesto, & hoste crudeli, suisque horrendis excessibus & gravibus culpis exigentibus jure, si quod ei ex electione discordi, quæ de ipso celebrata dicebatur ad Regnum Romanum, vel Imperium competebat, juxta privato judicio, eisdem, Marsilio, & Johanni, favente super his, ac etiam adherente, dogmatizare publicè præsumebant. Quibus licet nonnulli Viri

XIX.
Ex Archiv.
Angliæ Rimer. Tom.
4. pag. 315

ANNO
1327.

Catholici, se pro defensione fidei opposcentes, ostendissent aperte quod illa doctrina erat erronea & heretica, velut contraria Evangelicæ & Apostolicæ veritati, & ut à tali doctrina desisterent fuissent eisdem, ipsique eorum nolent acquiescere monitis, sed in publicandis suis erroribus perdurarent. Tandem tam præfati quàm plures Prælati, nec non alii Viri Catholici, tam perniciosas hæreses inter catholicos dogmatizare publicè indecens, & periculosum nimium reputantes, nobis certos Articulos excerptos de libro prædicto curaverint nonnulli mittere, ac per se ipsos aliqui præsentare, supplicantes attentius, ut super præmissis curarem sanctæ Dei Ecclesiæ, de opportuno remedio providere, de quibus articulis subscriptos duximus præsentibus annotandos. Et licet tam cum fratribus nostris sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quàm cum multis Archiepiscopis & Episcopis, aliisque Ecclesiarum Prælatibus, nec non, & cum pluribus sacra Theologiæ Magistris, ac utriusque Juris Professoribus, deliberationem super ipsis Articulis præhabuerimus diligentem. Ex quorum deliberatione aperte convincitur, quod errores articulorum ipsorum sunt adeo manifesti, quod quicquid ad eorum manifestationem addicitur, frustra addici videatur, & quasi sol facibus adjuvari. Ut tamen minus periti promptius illos percipere valeant & vitare, quedam ad ipsos declarandos errores, perfunctione satis, de Fratrum eorundem consilio, præsentibus duximus inferenda. In primis itaque isti Viri reprobi dogmatizare præsumunt, quod illud, quod de Christo legitur in Evangelio beati Matthæi, quod ipse solvit tributum Cæsari, quando staterem sumtum ex ore piscis, illis qui petebant Didragma, iussit dari, hoc fecit non condescensivè & liberalitate suæ pietatis, sed necessitate coactus; quod utique Doctrinæ contradicit Evangelicæ nostrique sententiæ Salvatoris. Cum enim, sicut in eodem Evangelio legitur, Christus interrogasset Petrum, à quibus Reges terræ accipiunt tributum, vel censum; A filiis suis, an ab alienis, & Petrus respondisset quod ab alienis; ex hoc concludens Christus filios Regum esse liberos, dixit ergo liberi sunt filii. Constat autem Christum secundum carnem, fuisse David filium, juxta Testimonium Angeli, sic dicentis, dabit ei Dominus sedem David Patris ejus, & per consequens quod ipse à solutione tributi vel census prorsus erat immunis. Hoc etiam ex hoc patet quod statim subjunxit, ut non scandalizemus eos, vade & da staterem pro me & pro te eis; ubi evidenter patet quod non, ut astrictus, sed ut evitaret scandalum, staterem tributi exactoribus iussit solvi. Et prædicto autem dicto suo nituntur concludere præfati Viri reprobi, quod omnia temporalia Ecclesiæ subint Imperatori, & ea potest accipere, velut suas; videntur enim supponere quod ex hoc, quod Christus tributum solvit ex debito, res temporales ejus Imperatori subessent, & per consequens, quod res Ecclesiæ temporales sint Imperatori subjæctæ, & eas possit recipere velut suas. Quæ quidem conclusio nullatenus ex præmissis sequitur, nec sequi potest, etiam apparet; Cum enim liqueat ex prædictis Christum fuisse à solutione tributi vel census liberum & immunem, & staterem non solvisse ex debito, sed ut aliorum scandalum evitaret, nullo modo

potest concludi quod res Christi, quales sunt Res Ecclesiæ subint Imperatori. Præterea etiam, si Christus staterem solvisset ex debito, impertinenter concluderetur ex eo quod res Christi, quales sunt res Ecclesiæ, subessent Imperatori, cum Christus non pro rebus, sed pro persona, staterem solverit ante dictum, quod patet ex eo, quod illum iussit solvi pro se & Petro modo prædicto, non pro rebus suis & bonis; unde non sequitur quod ex eo, quod Persona est tributaria, tributaria sint & bona, immo qui pro persona tributum teneturolvere habere bona libera & æqua. Et quia hæc patent falsa esse per Jura Imperialia manifestè, superfedimus super hoc plenius allegare. Secundò, isti filii Belial dogmatizare præsumunt, quod beatus Petrus Apostolus non plus auctoritatis habuit, quàm alii Apostoli habuerunt nec aliorum Apostolorum fuit caput. Item quod Christus nullum caput dimisit Ecclesiæ, nec aliquem Vicarium suum fecit, quod est totum contrarium Evangelicæ & Apostolicæ veritati. Quod enim Christus Vicarium suum beatum Petrum constituerit patet; constat enim quod Christus Officium Pastoris gessit in terris, hinc est quod, in Jo. se vocat Pastorem, dicens ego sum Pastor bonus; liquet etiam quod curam gregis sui ante Ascensionem beato Petro generalem commisit quando sibi illud Johannis dixit, Simon Johannis pascere oves meas, pascere agnos meos; unde cum Pastor gregis Domini, scilicet Christus, curam ejusdem gregis beato Petro commisit; quin cum, quoad curam gregis suum Vicarium fecerit, nullus debet in dubium revocare. Hoc ille Imperator Christianissimus scilicet Constantinus, testatus est, dicens, beatus Petrus videtur in terris Vicarius Dei filii constitutus; Ex hoc etenim secuturum evidenter, quod Petrus caput universalis Ecclesiæ potest dici, juxta morem illum sacra Scripturæ, quo Rector aliqujus multitudinis dicitur esse caput; unde legitur in Joë, congregabuntur filii Judæ & filii Israel, & ponent sibi caput unum, id est Rectorem. Constat autem quod Beatum Petrum, eo ipso, quod Christus sibi commisit curam gregis Domini, ipsam ejusdem gregis videtur constituisse Rectorem, & per consequens caput. Fatemur tamen cum Apostolo, quod Christus Ecclesiæ est verum caput & Principale, sub quo tamen Petrus caput dicitur, secundum modum prædictum, secundum quem modum, sub Christo capite & Petro multa capita particularia possunt dici, sicut Patriarcha fidelium Patriarchatus sui, & Archiepiscopus Archiepiscopatus, & Episcopus Episcopatus sui; sic videmus, quod licet Christus sit Ecclesiæ principale, & primum fundamentum, juxta illud Apostoli, fundamentum autem nemo potest ponere præter illud, quod positum est, quod est Christus Jesus; & alibi, loquens gentilibus conversis, dixit vos estis cives sanctorum, & domestici Dei superædificati super fundamentum Apostolorum & Prophetarum, ipso summo lapide angulari Christo Jesu, id est, quod fundamentum est Christus Jesus; tamen etiam Apostoli dicuntur fundamentum, juxta illud Psalmistæ, fundamenta ejus (i. e. Ecclesiæ) in montibus sanctis. Et secundum hunc modum, Christus videtur Petrum prædixisse futurum Ecclesiæ fundamentum, cum dixit

ANNO
1327.

tu es Petrus, & super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Unde sicut Christus dicitur sanctus sanctorum, Rex Regum, Dominus dominantium; sic, similitudinariè, Pastor Pastorum, & caput caputum, & fundamentum fundamentorum Ecclesiæ potest dici. Sic igitur ex prædictis patet, quod Petrus secundum prædictum modum, caput est Ecclesiæ & vocatur. Et hoc videtur Christus, in impositione nominis, designasse, dixit enim sibi, sicut legitur in Jo. tu vocaberis Cephas: Cephas autem græcè interpretatur caput latinè; unde Constantinus Imperator, de Romana Ecclesia loquens, dicit, quod Principatus Sacerdotum & Christianæ Religionis Caput, ab Imperatore cœlesti constitutus est Romæ. Justinianus quoque, in quadam Epistola, Johanni Papæ missa; testatur hæc dicens, non patimur quicquam quod ad Ecclesiam pertineat, quamvis manifestum & indubitatum sit, quod innovetur, ut non hoc S. V. quæ caput est Ecclesiarum omnium, innotescat, etiam alibi sic dicit, summi Pontificatus apicem apud Romanam Ecclesiam esse ipsamque fore sacerdotii fontem, nemo est qui dubitet, id est qui debet dubitare. Ludovicus autem Imperator beatum Petrum Apostolorum Principem vocat. Quod autem beatus Petrus plus, quam alii Apostoli habuit auctoritatis, ex prædictis etiam concluditur evidenter. Certum est enim quod major est auctoritas Pastoris, quam gregis: Petrus autem totius gregis dominici generalis constitutus est pastor, ut probatum est superius, quod de nullo alio Apostolo potest dici. Præterea constat, quod major est non limitata auctoritas limitata: omnes autem alii Apostoli receperunt limitatam potestatem, sive supra verum corpus Christi conficiendum, sumendum, & aliis ministrandum, quæ quidem Auctoritas, seu Potestas, fuit in cœna Domini; omnibus Apostolis attributa, & etiam illa, quam post resurrectionem Dominus supra corpus mysticum dedit illis, dicens, quorum remisistis peccata remissa sunt, & quorum retinueritis retenta sunt; sive in Ascensione, quando dixit eis, euntes ergo docete omnes gentes baptizantes in nomine Patris. Petro autem, sine limitatione aliqua commisit curam Domini gregis, cum sibi dixit, pascere oves meas, pascere agnos meos; item sibi soli, ita quod nulli aliter singulariter dixit, tibi dabo claves Regni cœlorum, & quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum & in Cœlis, & quodcumque solveris super terram erit solutum in Cœlis. Hæc autem in sancto Luca Evangelio, Jesus videtur satis congrue designasse, ubi loquens Petro & aliis, dixit; Duc in altum, & relaxate retia in capturam; soli enim Petro dixit, & non ulli alii, duc in altum, significans quod ad ipsum solum pertineret in altum i. e. in profundum disputationum fidei dubia diffinire: sibi autem & aliis, quod sequitur, dixit, laxate retia in capturam, quia omnes Apostolos constituit hujusmodi piscatores, juxta illud, quod in sancto Evangelio Marci dixisse legitur Christus, venite post me, & faciam vos hominum piscatores. Hoc quoque, scilicet, quod Petrus plus cæteris Apostolis receperit auctoritatis, apparet ex multis, quæ Jesus sibi, & de ipso, illis dixit, nec non & ex

multis, quæ ipsum, post Ascensionem Domini, dixisse, & fecisse, scriptura sacra testatur. Ex prædictis itaque patet quod Petrus à Christo fuit Vicarius constitutus, quando sibi totius gregis Domini curam commisit, & per consequens Rector & caput ipsius gregis institutus est, & vocatus, ex quibus sequitur, quod sibi à Christo amplior, quam aliis Apostolis, attributa fuit auctoritas, & potestas; hinc est, quod Clemens, ejusdem Petri successor & discipulus, dixit, nec inter ipsos Apostolos par fuit institutio, sed omnibus præfuit unus, scilicet Petrus. Tertio, isti filii Belial, asserere non verentur; quod ad Imperatorem spectat Papam instituere, & destituere, ac punire, quæ utique omni Juri obviant & repugnant. De primo quidem post Christum, novi Testamenti summo Pontifice scilicet, Petro patet, quod non ab Imperatore temporali, seu terreno, constitutus Papæ fuerit, sed à Christo, dicente sibi soli illud Johannis, pascere oves meas, pascere agnos meos, per quæ verba ipsum suum Vicarium generalem constituit, ut patet ex prædictis. Adhuc de illis summis Pontificibus qui fuerunt ante Constantinum magnum Imperatorem, quod ipsorum institutio ad Imperatores non pertinuerit, satis liquet volenti acquiescere veritati; cum enim serè omnes Imperatores illius temporis fuerint idololatrarum ac fidei Catholice, & Orthodoxorum Pontificum; persecutores atrocissimi, adeo quod omnes fere à beato Petro inclusive usque ad bonum Sylvestrum, effecerunt martyres, quod ad eos papæ institutio potuerit pertinere nullo modo utique credi debet, nec de ipso Constantino, usque ad suam conversionem ad fidem Catholicam, quod ad eum Papæ institutio pertinuerit dici potest; nec per conversionem ad fidem hoc assequi potuit, cum per eam Papæ Filius & Discipulus effectus fuerit & subiectus. Præterea cum Imperator ipse post susceptum Baptismum, inconveniens reputaverit, & injustum, quod ubi principatus sacerdotum, & Christianæ Religionis caput, ab Imperatore cœlesti institutum fuerat, videlicet, Romæ, illic Imperator terrenus potestatem haberet; Ideoque sedem Imperialem Sylvestro Papæ cesserit, & ad partes Orientales Imperii & Regni transferretur potestatem; multo fortius injustum & inconveniens est censendum quod ad ipsum Imperatorem Papæ potuerit institutio pertinere; & idem patet dicendum esse de Græcis Imperatoribus qui sibi in Imperio successerunt. Quod autem ad Imperatores Latinos non pertinuerit, nec pertineat institutio, supradicta patet: Imperium enim per Papam à Græcis translatum est in Latinos; nec plus juris in ipsos, quam apud Græcos existeret; Papam, ipsum transferentem, legitur translulisse: Græcis autem Imperatoribus, ut ex prædictis patet, talis non pertinebat institutio; quare nec pertinere poterit ad Latinos. Et si dicatur quod Papæ institutio ad Latinos Imperatores pertinet ex concessione, postea ipsis facta per summum Pontificem vel summos Pontifices, est dicendum, quod nulla concessio facta per Papam aliquem Imperatori, seu Imperatoribus, debet intelligi quod ipsi Imperatores Papam possent instituere seu

ANNO
1327.

ANNO
1327.

eligere, sed quod possent electioni summi Pontificis interesse: & quod sic concessiones illæ intelligi debeant, satis ex eo quod in quodam Capitulo legitur, ubi sic dicitur, patet verum, quia Imperatores, quandoque, modum suum ignorantes non in numero consequentium, sed potius distribuentium, immo exterminantium esse voluerunt. Item, Querimonia Nunciorum Ludovici Imperatoris, quibus in Urbe præsentibus, electio de Papa Adriano secundo, ipsis non vocatis, extitit celebrata, hoc similiter probat: conquerebantur enim, dicentes, quod, cum præsentibus essent, non fuerant invitati, nec optate meruerunt electioni futuri præsulis interesse. Adhuc, quia nonnulli Imperatores illo Privilegio abusi fuerant, & frequenter, in Hæreticorum prolapsi perfidiam, Catholicæ matris Ecclesiæ unitatem fuerunt impugnare conati, statuta Sanctorum Patrum contra eos, Sanctæ ut se electioni Papæ non ingerent, prodierunt, ac ut anathematis innodarent vinculo, quisquis eorum suffragio Ecclesiam obtineret: nonnulli quoque Imperatores, ducti Religiosæ mentis affectu, ex abundantia, supra dicto renunciaverunt Privilegio, ut patet ex tenore Canonum super hoc conditorum, per quos, & non alios probatur concessio ante dicta. Præterea, legant homines isti pestiferi Historias approbatas, quis unquam Papa Catholicus ab Imperatore institutus fuerit; profecto credimus quod nullum poterunt reperire; nec dubium, si ad eos talis pertinisset Institutio, quin potestate fuissent nisi hujusmodi & quum in Historiis de institutione tali mentio haberetur. Dicere autem quod Papæ institutio, seu punitio, ad Imperatorem pertineat, est erroneum & insanum, quomodo enim ad Imperatorem pertinebat Papæ destitutio; cum ejus Institutio ad eum non pertineat, ut ex prædictis patet; inde enim etiam, secundum jura Imperialia, privatio debet procedere, unde datio noscitur processisse. Præterea, quomodo Imperator Principem Clericorum destituere poterit, vel punire; cum etiam secundum Imperiales Leges, id in simplici Clerico nequeat exercere. Audiant isti homines perfidi quid circa hoc nonnulli Principes Catholici senserint, & quid duxerint faciendum; Theodosius quidem & Arcadius, Imperatores Catholici, expressè sanxerunt quod nullus Episcoporum, siue eorum, qui Ecclesiæ necessitatibus serviunt, ad Ordinariorum, siue Extraordinariorum, judicium pertrahantur; habent enim illi Judices suos, nec quicquam eis cum legibus est commune. Item, Imperator Constantinus, cum querelam Clericorum quorundam coram se deferendam, conspiceret, dixit vos à nemine Laicorum judicari potestis, qui Dei solius estis judicio reservati; & si dicatur si solius Dei judicio reservantur, ergo nec à judicibus Ecclesiasticis poterunt judicari, dicendum quod immo ipsi quidem Pontifices Vicarii licet differenter, sint Christi: quia Papa universalis, velut vocati in potestatis plenitudinem; illi verò particulares, velut illi qui in partem sollicitudinis sunt vocati; unde à Deo videntur judicari, quia ab eo judicantur, potius quam ab ipsis, cum ille hujus auctoritate sic facere videatur; & propter hoc Imperator prædictus signanter dixit, à nemine laicorum. Item Theodosius Imperator, cum Romæ Concilium con-

vocasset, ut Sanctum Concilium judicaret de his, quæ Papæ Symmacho ab adversariis dicebantur impingi, certi Episcopi, qui convenerant Imperatori dixerant quod ad illum qui impetebatur, scilicet Papam, pertinebat Concilium convocare, quia ejus fedi primum Petri Apostoli meritum, deinde secuta jussione Domini Conciliorum venerandorum auctoritas singularem in Ecclesiis tradidit potestatem; nec ante minoris subjacuisse judicio Antistitem dictæ sedis: quo audito Imperator prædictus Deo inspirante, respondit, Synodalis esse arbitrii in tanto negotio sequenda præscribere, ac ad se nihil, præter reverentiam de Ecclesiasticis negotiis asseruit pertinere; Episcopis etenim Principes Christianos solum est capita subdere, non de eorum capitibus judicare. Hinc est, quod Innocentius Papa Arcadium Imperatorem excommunicavit, quia consensit ut à sua sede Sanctus Johannes Chrysostomus pelleretur; plures quoque summos Pontifices legimus, Imperatores, pro suis excessibus, Imperiali dignitate privasse. Beatus quoque Ambrosius, licet Ecclesiæ universalis non esset Pontifex, Theodosium Magnum Imperatorem excommunicans, eidem ingressum Ecclesiæ interdixit: Ad hujusmodi autem erroris sui fulcimentum, scilicet, quod ad Imperatorem pertineat Papam destituere, & punire illud, quod in Sanctis Evangeliiis legitur, de Pilato, scilicet, quod Christum crucifixit, præsumunt inducere, afferentes ipsum Pilatum tanquam Christi Ordinarium crucifixisse ipsam, tanquam sibi subjectum. Quod habet duplicem intellectum; aut enim intelligunt Pilatum Christum crucifixisse de jure, aut de facto. Si de jure hoc obviat veritati: de jure enim de crimine quis puniri non potest, nisi qui deliquerit verè, vel interpretativè vel qui convictus fuerit deliquisse; Christus autem secundum veritatem non deliquit, quia innocens fuit manibus, & mundo corde, qui peccatum non fecit, nec inventus est dolus in ore ejus; & hoc ipse Pilatus fuit expressè testatus: cum enim ipsum Judæis tradidit crucifigendum, dixit, mundus sum à sanguine justis hujusmodi; Item non fuit deliquisse convictus, quod idem pluries testatus: cum enim Judæi instarent quod crucifigeret eum, in uno loco dixit, quid enim mali fecit, quasi dicat, nihil invenio eum fecisse mali: & aibi, pluries eisdem Judæis instantibus quod crucifigeret illum, dixit, Ego nullam in eo invenio causam mortis; quare ipsum de jure non potuit punire. Si autem intelligunt quod de facto, & injustè punivit eum innocentem, sicut & veritas se habet, tunc ex hoc non possunt concludere aliud, nisi quod Imperator Papam de facto potest interficere & injustè, quod utique non solum de Imperatore concedimus, sed etiam de privato, sicut & plures Imperatores à privatis personis, & Summos Pontifices à non suis Judicibus, sicut omnes martyres legimus interceptos. Quarto, dicunt isti vaniloqui, immo falsiloqui, quod omnes sacerdotes, siue sit Papa, siue Archiepiscopus, siue sacerdos simplex, sunt, ex institutione Christi, auctoritatis & jurisdictionis æqualis: quod autem unus plus alio habeat, hoc est secundum quod Imperator concedit uni vel aliis plus & minus: & sicut concessit alicui, sic potest illud etiam

ANNO
1327.

viant,

ANNO
1327.

viant, & Hæreticam sapiunt pravitatem. Quod enim Sacerdotum, simplicium, & non simplicium, ex ipsa institutione Christi, non existat aequalis potestas, patet tam in his qui fuerunt in Testamento veteri, quam in his qui fuerunt in novo. In veteri siquidem Testamento per Moysen ex præcepto Domini, Aaron in summum Pontificem, filii verò ejus uncti fuerunt in simplices sacerdotes; quorum potestas, ut patet, inæqualis extitit, quia ex simplicibus sacerdotibus, velut ad superioris auctoritatis & potestatis honorem, ad Pontificatum sunt assumpti: tumque licebant quædam Pontifici, utpote in sancta Sanctorum ingredi, quæ non licebant simplicibus sacerdoti. In novo verò Testamento Pontificum & simplicium sacerdotum ab ipso Christo, ex eo assumptis videntur exordium, quod duodecim Apostolos quorum typum gerunt Pontifices ac LXXII, Discipulos instituit, quorum typum gerunt simplices sacerdotes. Constat autem ex multis, quæ de ipsis in sanctis leguntur Evangeliiis, quod Apostolorum & discipulorum auctoritas dispar fuit. Adhuc, quod potestas aliorum quorumcumque sacerdotum potestati Papæ par non sit, nec aequalis patet evidentiùs ex prædictis. Quod aliorum Episcoporum scilicet, Patriarcharum, Archiepiscoporum & Episcoporum, par potestas non sit nec fuerit, patet; inferior siquidem potestas superiori non est par potestati. Constat autem Patriarchas esse superiores respectu Archiepiscoporum, & Archiepiscopos respectu Episcoporum, & Episcopos respectu simplicium sacerdotum. Et si dicant isti homines reprobi quod istorum Episcoporum distinctio ab Imperatore processit, non à Christo, dicimus quod immò processit ab ipso. Ille enim, cujus auctoritate sit aliquid, illud fecisse videtur: Beatus autem Petrus, Christi Vicarius, & gregis Domini caput, attendens quod, aucto grege sine ipsius augmentatione custodia, gregi non poterat salubriter provideri, auctum gregem, post ascensionem Domini, considerans, & aucturum amplius providens in futurum, gradus prædictarum potestatum instituit & distinguit. Quare, cum auctoritate Christi prædicta distinctio facta fuerit, Christo debet ascribi. Hanc autem potestatem datam Ecclesiæ potestas diu ante prædixerat dicens, pro patribus nati sunt tibi Filii, constitues eos Principes super omnes Terras; ubi Patres Ecclesiæ vocat Apostolos, & filios Ecclesiæ fideles per Apostolos ipsos conversos; ubi satis aperte Ecclesiæ I. C. ejus pastori, attributa potestas, intelligitur, instituendi diversos gradus Principum, cum expedire perciperet Ecclesiæ Sanctæ Dei. Audiant insuper isti perversi homines quid Justinianus Imperator Catholicus super hoc dixit: Cum enim circa gradus prædictos Episcoporum, eorumque superioritatem, & subjectionem constituisset aliqua, subjunxit, dicens, Nos hæc secundum sacrarum Regularum explanationem Apostolicamque Traditionem constituimus: ex quibus colligitur evidenter, non ab Imperatore distinctionem & auctoritatem Pontificum, originaliter & principaliter, sed ab auctoritate Apostolica processisse; Imperatoremque, ut illa servarentur melius, juxta statuta Apostolica, eadem statuisse. Con-

siderent etiam quæ, & quanta ex his, si vera essent, inconvenientia sequerentur; sequeretur utique, quod usque ad tempus Constantini nulla potestas esse poterit in Ecclesiâ Sancta Dei, cum illo tempore Imperatores fere omnes Gentiles fuerunt, Persecutores Ecclesiæ, ac Prælatorum ejusdem; de quibus dici non potest, quod Prælati, Ecclesiæ potestatem concesserint aliquam, ut ex prædictis patet. Ex prædictis insuper sequeretur, quod Universalis Ecclesiæ, quæ Spiritu Sancto regitur, erret, & erraverit, ipsos honorando pro Sanctis: quod est utique contra illud, quod Christus discipulis, in ascensione sua ut in Sancto Evangelio Matthæi legitur, promisit, dicens, Ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi; Secundum enim istos Diaboli filios, pro illo tempore, vera Christi promissio non fuisset nec aliquis illorum Pontificum, qui à paganis fuerunt eo tempore interfecti, sancti fuerunt nec pro sanctis honorari deberent: hoc quoque est expressa contra illum articulum, unam sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam, quia secundum eos, nec sancta fuit, pro illo tempore, nec potuit dici sancta. Utrum autem in omnibus Apostolicis, ac in simplicibus, & non simplicibus sacerdotibus fuerit ordinis potestas aequalis, dicimus quod, quantum ad Ordinis dignitatem, pares sunt, & fuerunt: aequè enim sacerdos quilibet sacerdotalem characterem recepit, rite & secundum formam Ecclesiæ, ordinatus. Potestas autem ipsius Ordinis par quoad Sacramentum altaris, omnino non existit, nec extitit, simplicis, & non simplicis sacerdotis, quod patet, quia potestas ligabilis & suspensibilis illi, quæ ligari vel suspendi nequit, nequaquam par potest dici. Constat autem quod Papa ligare potuit aliorum sacerdotum & suspendere potestatem, sic quod licet ut dicta potestate non poterunt, licet effectus subsequatur, si usi fuerunt, & ipsi sunt ex hoc merito puniendi; nullus autem aliorum sacerdotum potestatem Papæ ligare vel suspendere potest, quod etiam de aliis superioribus & inferioribus patet; ex quo sequitur evidenter, quod potestas esset Ordinis, superiorum & inferiorum sacerdotum, omnino par judicari non potest. Concedimus tamen quod, si sine probatione aliqua, minores usi fuerint hujusmodi Ordinis potestate, puta hostiam consecrando, par sequitur effectus; æquè enim, prolatis verbis illis, Hoc est corpus meum, à simplici Sacerdote sit Transsubstantiatio panis in Corpus Christi, sicut si ea superior protulisset; quod ex eo contingere noscitur, quia unus & idem est sacerdos interior, videlicet Christus, qui prolatis verbis prædictis à sacerdote quolibet, animo consecrandi, Transsubstantiationem hujusmodi facit; & ideo non est mirum si pars effectus sequi debeat verbis prædictis à quocumque sacerdote prolatis, cum unus & idem actor hujusmodi esse noscatur effectus. Adhuc isti blasfemi dicunt, quod tota Ecclesiæ, simul juncta, nullum hominem punire possit punitione coactiva nisi concedat hoc Imperator: quod utique Doctrinæ Evangelicæ noscitur obviare. Constat enim quod à Christo, Petro, &

ANNO
1327.

ANNO
1327.

in persona Petri, Ecclesie potestas coactiva concessa, vel saltem promissa extitit, quae quidem promissa fuit postea adimplera cum sibi Christus dixit, Quodcumque ligaveris super terram; ligamur enim non solum voluntati, sed inviti. Adhuc constat, sicut ibi legitur in Matthæo, quod si aliquis damnatum alii indebitè dederit, illudque ad mandatum Ecclesie noluerit emendare, quod Ecclesia per potestatem, à Christo sibi concessam, ipsum ad hoc per Excommunicationis sententiam compellere potest; quae quidem potestas est utriusque coactiva. Circa quod est advertendum, quod cum Excommunicatio major nedum excommunicatum à perceptione Sacramentorum removeat, sed etiam à communione fidelium ipsum Excommunicatum excludit, quod corporalis etiam à Christo coactio Ecclesie est permessa, cum etiam, secundum Imperiales leges, gravius reputetur inter homines conversari ipsorumque privari suffragio, quam ab hominibus separari; ex quo sequitur potestatem coactivam, non ab Imperatore terreno, sed ab ipso Christo, fuisse originaliter Ecclesiam consecutam. Præterea beatus Petrus post Ascensionem Domini, in personam Ananiae, & Saphirae, uxoris suae, sine Imperiali concessione, in quos, quia de pretio agri Deo oblati, fraudaverunt, mortis sententiam promulgavit; quae quidem sententia non processit de ipsorum conjugum voluntate. Item, Beatus Paulus, Elimam, Magum, Sergium Paulum à Fide quærentem avertere, ad tempus luce corporali privavit; illum quoque fornicatorem Corinthium in carnis interitum tradidit Sathanae, ut ejus spiritus salvus esset. Item, Corinthiis scribens, dixit idem Apostolus, Quid vultis, in virga ad vos veniam? an in caritate & in spiritu mansuetudinis? in quo satis expresse coactivam potestatem supposuit se habere. Item scribens eisdem, alibi dixit arma militiae nostrae non sunt carnalia sed potentia Deo, i. e. à Deo concessa ad destructionem munitionum, Consilia, destruentes & omnem altitudinem excellentem se adversus sententiam Dei, & sequitur, in promptu habentes ulcisci omnem inobedientiam. Ex quibus patet Paulum non ab Imperatore, sed à Deo habuisse potestatem etiam coactivam, cujus contrarium blasphemè præsumunt dicere supra dicti. Rursus advertant isti nequam homines, quo modo audent dicere supra dicti, quod ab Imperatore terreno Ecclesiarum Praelati coactivam, vel aliam receperint, originaliter, potestatem; cum, ut supra dictum est, Imperatores usque ad Constantinum Magnum, fere omnes, pagani fuerant, & idololatrae, & persecutores, immo exterminatores, quantum fuit in eis, Ecclesiae Sanctae Dei. Quomodo ergo illi talibus coactivam, vel aliam potestatem concederent, utique nullus sapiens hoc credere debet. Et quia, ne tantorum auctores & Doctores errorum plures in ipsorum errorem pertraherent devium, ipsique, propter impunitatis audaciam, nequa-

quam fierent nequitiores, licet Nos, cum eorum excessus adeo forent notorii, quod nulla poterant tergiversatione celari, tunc possemus procedere ad sententiam contra eos, de benignitate tamen Apostolica, quae conversionem desiderat perverforum, Nos ipsos, Marfilium, & Johannem, & quemlibet ipsorum, de Fratrum eorundem consilio V. Id. Aprilis proximo præteriti, die videlicet Dominicae cenae, per Edictum citavimus publicum; praesente fidelium multitudine copiosa, ut infra quatuor mensium, tunc proximo subsequentium spatium, quos eis, & eorum cuilibet de eorum Fratrum consilio, pro preceptorio termino praefiximus & assignavimus; Apostolico conspectui se personaliter praesentarent, super praedictis excessibus, & delictis, ut praefertur, notoriis, justam, dante Domino, sententiam audiri, ac responduri, & facturi quod Justitia suaderet eisdem. Apertius praedicentes, quod si infra praedictum terminum, coram nobis, si non, comparerent, nos ad praedicta, absque monitione & citatione, procederemus alias prout videremus expediens, eorum absentia non obstante. Volentes tunc nihilominus, & etiam dicentes, citationem praedictam, etiam si termini praedicti praefixio in tempore forsitan caderet feriatò, perinde valere, suumque effectum sortiri debere, ac si tempus feriarum non existeret, quacumque Constitutione, super hoc in contrarium edita, non obstante. Et ut ad ipsorum & aliorum, quos tangebant notitiam communem deducerentur, praedictas cartas siue membranas, Processum continentes eundem in Majoris Ecclesiae Avinionen. appendi vel affigi ostiis fecimus, quae processum ipsum suo quasi sonoro praconio & patulo indicio publicarent, ut ipsi & alii, quos processus ipse tangebatur, nullam possent excusationem praetendere, quod ad eos non pervenisset vel quod ignorassent eundem, cum non esset verisimile quoad ipsos remanere incognitum vel occultum, quod publicabatur omnibus tam patenter. Voluimus etiam auctoritate Apostolica decernentes, quod idem Processus per dictos citatos apprehenderetur & arctaret, quia ad eos, moram trahentes cum dicto Ludovico, tutus non patebat accessus, ac si eis insinuatè personaliter & publicatus solemniter extitisset. Constitutione quacumque per Romanos Pontifices, praedecessores nostros in contrarium edita, non obstante. Cum autem praefati, Marfilium & Johannes, citati, ut praedicitur in proximo praefixo sibi termino comparere non curaverint, nec aliquis pro eisdem, nos ipsos, & eorum quemlibet, de Fratrum praedictorum consilio reputavimus & decrevimus meritò contumaces. Et licet tunc, eorum contumacia exigente potuissim, cum eorum essent excessus, ut praefertur, adeo notorii, quod non poterant aliqua tergiversatione celari ad sententiam & alia rationabiliter contra ipsos procedere, & quemlibet eorum; de benignitate tamen Apostolica, quae conversionem peccatorum desiderat, ipsos decrevimus usque ad nostrum

ANNO
1327.

beneplacitum expectandos; quo circa contra ipsos procedere, usque ad diem presentem, de eorumdem Fratrum Consilio, duximus differendum. Sanè considerantes attentè, quod præmissi, Marsilius & Johannes, ad redeundum ad sinum Ecclesiæ se non præpararunt, sed potius ut in sui erroris devium alios pertrahant elaborant. Nec non ad memoriam reducentes, quod dudum, cum hostis humani generis, ad impugnandum sinceritatem fidei, hæreticorum fallaciam subinduceret fraudulentam, sancti Patres, prædecessores nostri, contra ipsos viriliter insurgentes, eorum prava Dogmata cum suis Auctoribus, condenarunt, sicut patet de Arrio & Manichæo, Nestorio & Diacoro ejusque complicibus, & pluribus aliis, quos, cum suis hæresibus, iustissima sententia condemnarunt; ac volentes eorumdem Patrum vestigiis inherere: Et insuper attendentes probabiliter formidari, quod in præmissis mora periculum, & damnum dissimulatio, forent procul dubio allatura non intendentes eos ulterius expectare, sed reputantes, ac decernentes potius contumaces, ad laudem & gloriam sanctæ & Individuæ Trinitatis, consolationemque Fidelium & Eldei Catholicæ firmamentum, de Fratrum nostrorum consilio Dei nomine invocato, Articulos prædictos, videlicet, Quod illud, quod de Christo legitur in Evangelio beati Matthæi, quod ipse solvit tributum Cæsari, quando staterem, sumptum ex ore piscis, illis, qui petebant didragma, iussit dari, hoc fecit non condescensive & liberalitate suæ pietatis, sed necessitate coactus. Item, quod beatus Petrus Apostolus non fuit plus caput Ecclesiæ, quam quilibet aliorum Apostolorum, nec habuit plus auctoritatis, quam habuerunt alii Apostoli, & quod Christus nullum Caput dimisit Ecclesiæ, nec aliquem fecit Vicarium suum. Rursus, quod omnes sacerdotes, sive sit Papa, sive Archiepiscopus, sive Sacerdos simplex quicumque, sunt æqualis auctoritatis, & Jurisdictionis, ex Institutione Christi, sed quod unus habeat plus alio, hoc est, secundum, quod Imperator concessit plus, vel minus, & sicut concessit revocare potest. Ultimo quod Papa, vel tota Ecclesia simul sumpta, nullum hominem quantumcumque sceleratum potest punire punitione coactiva, nisi Imperator daret eis auctoritatem; Velut Sacræ Scripturæ contrarios, & fidei Catholicæ inimicos Hæreticos seu Hæreticales & erroneos. Nec non & prædictos, Marsilium & Johannem hæreticos, immo hæresiarchas, fore manifestos & notorios sententialiter declaramus. Articulosque ac librum prædictos nec non, & quamcumque aliam scripturam, continentem eosdem, prædictos quoque Marsilium & Johannem, ut Hæreticos manifestos & notorios, immo ut Hæresiarchas potius reprobamus, & sententialiter condemnamus. Si quis autem Doctrinam prædictam defendere vel approbare præsumperit cujuscumque sit dignitatis, Ordinis, conditionis, aut status, tanquam Hæreticus, ab omnibus confutetur. Præterea universis & singulis Christi fidelibus districtius inhibemus, ne prædictos Marsilium & Johannem, Hæreticos, & de Hæresi, ut præmittitur sententialiter condemnatos, aut eorum alterum, receptare, defendere, fovere, aut eis quomodolibet adherere, seu præstare, per se, vel per alium, seu alios, publicè, vel occultè,

directè, vel indirectè, auxilium, consilium, vel favorem præsumant; sed eos evitet, potius, ut Hæreticos manifestos, ipsosque, quos fidelibus capiendos exponimus Zelo persequantur Fidei & capiant ubicunque ipsos reperire poterunt, ac Ecclesiæ captos assignent, & restituant animadversione debita puniendos. Nos adversus quoscumque dictorum Hæreticorum Receptatores, Defensores, Fautores, Credentes, Adherentes, aut eis præstantes quomodolibet auxilium, consilium, vel favorem, processuros, prout rationis fuerit, & expedire videbitur, apertius prædicentes. Ut autem sententia & processus hujusmodi ad eorumdem Marsilii & Johannis, & aliorum omnium quorum interest, communem notitiam deducantur, cartas seu membranas, sententiam & processum continententes eosdem, in Majoris Ecclesiæ Avinionen. appendi & affigi Hostiis, seu super liminibus, faciemus, quæ ipsos processum & sententiam, suo quasi sonoro præconio, & patulo indicio publicabunt: ita quod ipsi & alii, quos contingere dignoscuntur, nullam possent exultationem prætere, quod ad eos non pervenerint, vel quod ignorarint eosdem, cum non sit verisimile quoad ipsos remanere incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur. Datum Avinion. X. Calendas Novembris Pontificatus nostri Anno XII. Volentes itaque processum ipsum in eis partibus, ut notitiæ fidelium innotescat clarius, solemniter publicari, Fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatinus per te vel alium, seu alios Religiosos & Seculares, exemptos & non exemptos, de quibus tibi videbitur, dictum processum, & contenta in eo, in tuis Civitate, & Diocese, solemniter publicans, etiam ut intelligantur melius ab omnibus, in vulgare singulis diebus, Dominicis, & Festivis in Ecclesiis tuarum Civitatis & Diocesis, & alibi, ubi videritis expedire, prædictos, Marsilium & Johannem Excommunicatos & Hæreticos presentibus fidelibus populis, dum convenierint ad Divina, facias publicè nunciari: Populosque ipsos, ut eosdem vitent Hæreticos, nec eisdem quomodolibet adhereant, aut præstent auxilium, consilium, vel favorem, solerter & fideliter etiam in Sermonibus publicis inducendos. Super publicatione autem prædicta fieri volumus publica Instrumenta, principium, & finem præsentium continentia, nobis postmodum transmittenda.

Datum Avinioni VII. Calendas Novembris Pontificatus nostri anno XII.

XX.
Ex Op. Di-
plom. Miræi
Tom. 1. pag.
215.

Declarat Beghinas Belgicas esse immunes ab erroribus Beghinarum Alemanniæ quas Clemens V. damnaverat: anno 1320.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, venerabili Fratri Episcopo Cameracensi, salutem & Apostolicam benedictionem.

Cum de his mulieribus, quæ Beghinæ vulgariter, & communius nuncupantur felicitis recordationis Clementi Papæ V. Prædecessori nostro, præcipue de Alemanniæ partibus multa fuissent infuata sinistra, præsertim quod earum aliqua de summa Trinitate, ac divina essentia disputare, ac etiam prædicare circa articulos quoque fidei, & Ecclesiastica sacramenta, opiniones fidei eidem contrarias introducere, multorumque simplicium animos in diversos super his errores inducere, & alia multa pericula animarum parientia facere, sub fucato sanctitatis velamine præsumebant.

Ex quibus, nec non & aliis de dictis mulieribus frequenter auditis, habens eas dictus Prædecessor non indignâ ratione suspectas, statum earum prohibendum duxit perpetuò, & à Dei Ecclesia penitus abolendum; in illas, quæ statum hujusmodi jam assumptum sectarentur ulterius, aut quæ de novo illum assumerent, excommunicationis sententiam promulgando.

Cum autem ad Apostolatus nostri auditum relatio fide digna deduxerit, esse plurimas in tuis Civitate, & Diœcesi hujusmodi mulieres Beghinas simpliciter nuncupatas, quæ per virtutum odoramenta currentes, honestè vivunt, devotè frequentant Ecclesias, Prælati suis reverenter obediunt, & se in præmissis disputationibus, & erroribus non involvunt nec suas, nec aliorum animas per opiniones erroneas, ab evangelica veritate degeneres, damnabili præsumptione decipiunt.

Sed in Sancta, & solida simplicitate viventes, aliqua proprias, aliqua parentum, aliqua conductas, & vel sibi communes, & cum honesta Familia domos inhabitant, aliqua verò rerum cogente defectu, simul in eisdem domibus, & diversis Beghinagiis ad majorem charitatis observantiam, commorantur.

Et quia hæc sic hæcenus vixerunt laudabiliter, atque vivunt, quod nulla unquam semper his fuit, vel est suspicio, aut infamia contra ipsas; propterea fuit nobis pro parte ipsarum humiliter supplicatum, ut cum indignum sit innocentes cum nocentibus ad penam judicari, sinque propterea occasione hujusmodi, in dictis Civitate, & Diœcesi, scandala gravia, dissensiones, & odia, guerrarumque pericula suscitata, providere super his per Apostolicæ sedis providentiam dignemur.

Nos igitur indignam, & rationi contrarium reputantes, si probas, & reprobas similis censura percelleret; præmissis enim scandalis, dissensionibus, odiis, atque periculis obviare volentes, Fraternalitatis tuæ, de qua plenam in Domino fiduciam gerimus per Apostolica scripta mandamus.

Quatenus per te, vel alium, de vita dictarum mulierum laudabiliter viventium, ut præfertur, diligentius informatus, si repereris ita esse, non permitas eas, vel ipsarum aliquam in personis, & bonis earumdem occasione prohibitionis, & abolitionis hujusmodi (quousque de statu earumdem fuerit aliter per sedem Apostolicam ordinatum) ab aliquibus molestari, molestatores si qui fuerint, per censuras Ecclesiasticas, appellatione postpositâ compescendo.

Non obstante si eis, vel eorum aliquibus communiter, vel divisim à sede prædicta sit indulgum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras dictæ sedis non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Volumus autem, quod prædictas mulieres attentè, & accuratè præmoneas, eisque districtè præcipias, ne de hujusmodi disputationibus contra hujusmodi prædicti Prædecessoris nostri prohibitionis, & abolitionis tenorem, se aliquatenus intromittant, sed in sanctis operibus persistentes, & proficientes semper de virtutibus in virtutes mereantur retributionis æternæ præmium, quod non inchoantibus, sed perseverantibus in consummatione præstatur.

Datum Avenione 2. Kal. Januarii Pontificatus nostri anno quinto.

MARTINUS V.

Erectio Universitatis in oppido Lovanienfi ad preces Joannis IV. Brabantiae Ducis anno 1426.

MARTINUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei ad perpetuam rei memoriam.

Sapientia immarcescibilis, cujus inextinguibile irradiat lumen, cujusque infinitus est thesaurus, omnem habens vigorem, & virtutis Altissimi dispensator, omniumque Christum largitor, ipse Dominus ad hoc suæ miserationis dignatus, nobis licet immeritis sponsæ suæ universalis Ecclesiæ regimen piâ dispensatione commisit, & nostræ debilitatis oculo jugum imposuit Apostolicæ servitutis, ut in Petri specula positi tamquam de supremo vertice ad infima mundi, protoplastique posteris, qui non nativitatis deposcunt fructus, sed intelligentiæ spiritu, eandem, unius initium verissima est disciplina concupiscentia, perstringendi sapientiam, divinis educantur eloquiis, reflectentes intuitum, quid pro indisciplinatis errantium curandum mentibus pro hujusmodi illustranda Ecclesia ad fidei propagationem conferat orthodoxæ, quid statui conveniat fidelium quorumlibet, prospiciamus attentius, & qualiter à fidelibus ipsis profugatis ignorantia tenebris, illi post supereminentiſsimam summi Opificis notionem, per ejusdem sapientiæ donum in via mandatorum directi, veri luminis pertingant claritatem, solertius intendentes eò ad quærendum ipsius sapientiæ alimenta

Ex Op. Di-
plom. Miræi
Tom. 1. pag.
223.

ANNO
1320.

literarum studia, per quæ divini nominis, & ejusdem fidei cultus protenditur, militantis Ecclesiæ Respublica, in spiritualibus, & temporalibus cum animarum salute geritur, pax & tranquillitas ubilibet solidatur, omnisque conditionis humanæ dilatatur prosperitas, nostræ provisionis, sollicitudinis ope, Apostolicisque favoribus propensius excitentur.

Sanè pro parte dilectorum filiorum, nobilis Viri Joannis Ducis Brabantiae, ac Præpositi, Decani, Scholastici, & Capituli Ecclesiæ S. Petri, nec non Burgi-Magistrorum, Scabinorum, & Communitatis Oppidi Lovaniensis, Leodiensis Diocesis, nobis nuper exhibita petitio continebat.

Quod licet in Ducatu Brabantiae & in aliis Dominiis ipsius Ducis, nec non etiam in Leodiensi, Cameracensi, Trajectensi, Morinensi, & Tornacensi Diocesis, cæterisque ibidem circumvicinis partibus, & Dominiis, multa famosa, & insignia loca populo Christiano, & rerum copiâ admodum opulenta existant, nullus tamen in illis locis esse noscitur, in quo saltem Generale vigeat studium literarum. Undè partium illarum perique commodo, & usui studii carentes, vel hujusmodi literarum imperitiæ subjacent, vel in remotis partibus degere habent, scientiæ hujusmodi in eis sectantes incrementum.

Verùm oppidum præfatum, quod de temporali Dominio ipsius Ducis existit, ad eò rerum copiâ, aëris temperie, multitudinis capacitate, atque domorum, & aliarum rerum necessariorum commoditate per Dei gratiam est referunt, quod ad hujusmodi receptandum, conservandumque studium, aptum plurimum, & idoneum existere perhibetur.

Quapropter ipsi, Dux, Præpositus, Decanus, Scholasticus, Capitulum, Burgi-Magistri, Scabini, & Communitas C. considerantes attentius, quod inter cætera virtutum opera, quæ tamquam accepta Summo rerum auctori sacrificia, quæ per manus offeruntur humanas, illa divinæ Majestati grata plurimum nullatenus ambiguntur, per quæ ad suscipiendum singulare virtutum diadema illis, qui scientiarum earundem sicut acquirere margaritam, opportunitis remediis, & auxiliariis commodis subventionis præsidium efficaciter imperitur, Generale literarum studium in eodem Oppido ordinari desiderant, ut inibi disciplinæ, atque sapientiæ se studiis exercentes, sibi & aliis meliores effici valeant, & partium illarum prosperitatis auctore Domino facilius incrementum sequatur.

Et nihilominus Dux ipse, unâ cum Burgimagistris, Scabinis, & Communitate hujusmodi domos aptas, & loca convenientia illic cum scammis, & aliis necessariis Officiis pro Magistris, Doctoribus, & Scholaribus, ac aliis pro tempore legentibus, docentibus, disputantibus, & audientibus deputare, nec non eisdem Magistris, & Doctoribus legentibus de salario competentibus annis singulis, vel aliâ de beneficiis Ecclesiasticis providere.

Nec non quòd Rector Universitatis studiis hujusmodi pro tempore existens super omnia membra Universitatis ejusdem, & illorum fervientes tam in Civilibus, quam in criminalibus, & aliis quibuscumque causis, negociis, & excessibus, sine impedimentis quibusvis jurisdictionem, coercitionem, & emendationem dictis Duci, Præ-

posito, Decano, Scholastico, Capitulo, Burgi-Magistris, Scabinis, & Communitati, communiter, vel diversim in eodem oppido quomodolibet competentes, exercere valeat, concedere, & jurisdictionem, coercitionem, & correctionem hujusmodi à se penitus abdicare, & in Rectorem ipsum plenariè transferre.

Singulis quoque Doctoribus, Magistris, & Scholaribus, causâ studii ad dictum oppidum accedentibus, vel de illo recedentibus pro tempore quæcumque sua, res, & bona secum asportandi, & ea pro suæ voluntatis libito deportandi, sive ibidem vendendi libertatem tribuere intendunt pariter, & proponunt.

Quare pro parte dictorum Ducis, Præpositi, Decani, Scholastici, Capituli, Burgi-Magistrorum, Scabinorum, & Communitatis desiderantium etiam, quòd Magistri, Doctores, & Scholares supra dicti pro potiori dicti studii incremento condignis privilegiis se communitos sentiant, quibuslibet privilegiis, libertatibus, immunitatibus, & exemptionibus aliorum generalium studiorum quantum in ipsis, Duce, Præposito, Decano, Scholastico, Capitulo, Burgi-Magistris, Scabinis & Communitate, & aliis ipsius Ducis subditis fuerit, gaudeant, & utantur, nobis fuit humiliter supplicatum, ut in dicto oppido Generale literarum studium in qualibet litata facultate erigere, & ordinare de benignitate Apostolica dignaremur.

Nos igitur, qui relatione fida, post informationem diligentem super habilitate loci, & aliis circumstantiis præmissis de mandato nostro receptam, oppidum ipsum aëris temperie positum, singularumque rerum humano usui necessariorum uberrate referunt, & aliâ pro hujusmodi studio locum aptum didicimus, pium, meritoriumque eorundem Ducis, Præpositi, Decani, Scholastici, Capituli Burgimagistrorum, Scabinorum, & Communitatis desiderium, per quod scientiarum fons, ex quo ad Dei laudem, & gloriam haurire possint singuli viri consilii maturitate perspicui, virtutum, & dogmatum ornatus redimere succedant, plurimum commendantes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica præsentium serie statuimus, & etiam ordinamus: Quod à modo in dicto oppido generale in facultate qualibet, præterquam in Theologia, sit studium, illudque perpetuis futuris temporibus ibidem vigeat, & observetur: Quodque omnes, & singuli Doctores, Magistri & Scholares inibi omnibus, & singulis libertatibus, immunitatibus, & indulgentiis, quibusvis Doctoribus, Magistris, & Scholaribus, Coloniae, Vienna, ac Lipsensis, Pataviensis, & Merseburgensis Diocesium Oppidis studiis causa commorantibus per Sedem Apostolicam, vel aliâ qualitercumque concessis gaudeant pariter, & utantur.

Singuli verò, qui cursu feliciter consummato in ea facultate, qua hujusmodi inhætere studio, bravium obtinere meruerint, sibi que etiam pro aliorum erudimento docendi licentiam, ac Doctoratus, sive Magisterii honorem petierint elargiri, per ipsorum inibi Doctores, sive Magistros Præposito, (quem Cancellarium studii in oppido hujusmodi esse perpetuò volumus) si illic præfens fuerit, alioquin Decano dictæ Ecclesiæ pro tempore existentibus, sive aliis ab eis deputandis præsententur, ut ab illis, si servatis consuetudine, & modis, super talibus in-

ANNO
1320.

ANNO
1329.

dictis studiis generalibus observari solitis, ad hoc extiterint idonei, sufficientesque reperti, licentiam, & honorem fortiantur; eo reportent ante dictos, & qui quidem præsentavit quam primum illos adepti fuerint, absque ulterioribus ab eis habendis examine, & approbatione in ipsa facultate, quam licentiam & honorem attingerint, in eisdem legere, & docere liberè, & licitè ubique possint, & valeant.

Rursus quoque omnium, & singulorum causarum, & negotiorum cognitio, atque decisio Doctorum, Magistrorum, Scholariorum, membrorum, atque servitorum eorumdem, sive Clerici, sive laici fuerint, & etiam de quibuscumque criminibus, & excessibus, correctis & punitis, atque omnimoda super illis jurisdictio ad rectorem studii in eodem oppido C. quem dictum Scholasticum per primum quinquennium esse; & ex tunc annis singulis mihi juxta consuetudinem studiorum hujusmodi eligi volumus, & non ad Ducem, seu ejus successores, Duces Brabantie, Præpositum, Decanum, Scholasticum, Capitulum, Burgimagistros, Scabinos, & Communitatem præfatos, aut aliquem ex eis, ipsorumve Officiales pertinere omnimodè dignoscantur, præfatiq; Duci, Successoribus, Præfatiq; Duci successores, Præposito, Decano, Scholastico, Capitulo, Burgimagistris, Scabinis, Communitati, & Officialibus, & aliis quibuscumque de causis, & negotiis hujusmodi cognoscendi, sive illa dirimendi, aut membra, & servitores hujusmodi, vel ex eis aliquem, pro criminibus, & excessibus, eisdem, aut quomodo libet corrigendi, vel puniendi seu aliquam in eos superioritatem, vel jurisditionem exercendi, facultate, & autoritate penitus interdictis; non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & aliis contrariis quibuscumque.

Volumus autem, quod nisi infra annum à data præsentium computandum, Dux, & Præpositus, Decanus, Scholasticus, & Capitulum, ac Burgimagistri, Scabini, & communitas supra dicti, prout eos communiter, vel divisim contingere censetur, privilegia, & libertates concesserint, ac jurisditionem à se abdicaverint, & eam in Rectorem, ac Universitatem prædictos transfulerint, antedicta realiter, & cum effectu, præsentis litteræ, & quæcumque inde sequuta, nullius existant roboris, vel momenti.

Nulli ergò omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, ordinationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romæ apud Sanctos Apostolos 5. Idus Decembris, Pontificatus nostri Anno nono.

ANNO
1330.

Excommunicatio Michaelis Cefenaris Prioris Generalis Ordinis Minorum, Guillelmi Okami, aliorumque Consiliariorum Ludovici IV. Imperatoris: Anno 1330.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilecto filio Ministro Generali Ordinis Fratrum minorum, salutem & Apostolicam benedictionem.

Nuper in Consistorio publico, præsentè multitudine copiosa fidelium, contra Michaellem de Cefena, olim generalem Ministrum Ordinis Fratrum Minorum, suis exigentibus culpis, & excessibus, officio ministerii privati, ac de heresis ac schismatis criminibus condemnatum per nos sententialiter nec non & contra Guillelmum Ockam Anglicum, Bonagratiam de Pergamo conversum, ac Henricum de Chalem præfati Ordinis quendam processum edidimus tenoris, & continentie subsequenter.

JOANNES EPISCOPUS, *Servus Servorum Dei, ad futuram rei memoriam.*

Dudum, sicut ad communem omnium notitiam credimus deduxisse, contra Michaellem de Cefena, olim Ordinis Fratrum Minorum generalem Ministrum, hæreticorum fauorem, & hæreticum, immò hæresiarum notorium; qui ad nostram vocatus curiam super dictis criminibus, cuique sub excommunicationis, ac depositionis ab officio, & inhabilitationis ad quoscunque honores, dignitates, gradus, & status Ecclesiasticos poenis, & sententiis, quas omnes, & singulas ipsarum eum incurrere volumus ipso facto, si contrarium attentaret, ne de Civitate Avinion. ubi cum eadem residebamur curia, sicut & residemus ad præsens, absque nostrâ licentiâ recederet, duximus inhibendum: quique una cum Bonagratia converso prædicti Ordinis, qui suis demeritis exigentibus in prædictâ curiâ arrestatus, ad sancta Dei Evangelia juraverat, sede prædictâ curiâ sine nostrâ licentiâ nullatenus recessurum, ac Guillelmo de Ockam ejusdem Ordinis, contra quem super multis opinionibus hæreticibus, & erroneis, quas scripserat, & dogmatizaverat, inquisitio in eadem pendebat curia, sibi que propterea injunctum fuerat, ne de dictâ recederet curiâ sine nostrâ licentiâ speciali, furtivè recessit de ipsa cum duobus suis complicitibus supra dictis, ac redire ad eam renuens, legitime requisitus, ad præsentiam Petri de Corvario in Antipapam assumpti, & Ludovici de Bavaria fedentis in pestilentia Cathedra festinavit suos dirigere gressus.

Ne Michael ipse via tam reprobis gloria-retur ulterius suæ pravitate opera absque condignis de meritoriis stipendiis præterire ac ne plures etiam in sui erroris devium traheret, ad quod sua tota intentio ferebatur, cum præmissa adeo essent notoria, tam per facti evidentiam, quam per plures ipsius literas ad partes diversas directas, quarum aliqua ad nostras, & Fratrum nostrorum manus etiam pervenerunt, quod non poterant tergiversatione aliqua occultari, de Fratrum eorundem Consilio, auctoritate Dei omnipotentis, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus,

XXI.
Ex Go Jast.
Monarch.
Tom. I. Dif.
fertat. de Au-
thor.

exigente iustitiâ procedentes, Michaellem eundem ab officio prædicti ministerii depositum, fautoremque hæreticorum, & manifestum hæreticum, & hæresiarum, ac schismaticum duximus condemnandum, privantes eum Officiis, dignitatibus, & honoribus quibuscunque, seu privatum potius declarantes, ipsumque ab omni gradu deponentes, & privilegio quocunque nudantes Ecclesiastico, ac eum inhabilem ad præmissa reddentes, & quodlibet prædictorum, pœnis omnibus, & sententiis spiritualibus, & temporalibus, quibus divino, & Ecclesiastico jure hæreticorum fautores & hæretici Hæresiarum ac Schismatici existunt obnoxii, plectentes eundem nihilominus, & eum velut talem eis fore obnoxium declarantes, universis quoque Archiepiscopis, & Episcopis, aliisque personis Ecclesiasticis quibuscunque in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis, & suspensionis ab officio, & beneficio, quas non parentes incurere volumus ipso facto, nec non privationis, depositionis, inhabilitationis prælationum, dignitatum, Officiorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum pœnis & sententiis, & insuper omnibus, & singulis Civitatibus, terris, & locis, ac universitatibus communitatibus, & personis aliis singularibus quibuscunque, cujuscunque conditionis, aut status existerent, etiam Imperiali, Regali, vel alia quacunque dignitate fulgerent, sub excommunicationis in personas singulares, & interdicti in Civitates, Terras, loca, eorumque Compunitates, & Universitates, quas nisi mandatis, & monitionibus nostris cum effectu parent, incurere volumus ipso facto, nec non privationis privilegiorum quorumcumque Apostolicorum, & imperialium, ac feudorum, & bonorum, quæ ab eadem Romana, vel quibuscunque aliis Ecclesiis, vel imperio obtinerent pœnis, & sententiis, mandandum expressè duximus, & etiam inhibendum, ne prædictum Michaellem Hæreticorum fautorem, hæreticum & Schismaticum receperent, defenderent, sive adhererent, obedirent, intenderent quomodolibet, seu faverent, aut præstarent per se vel alium seu alios publicè, vel occultè, directè, vel indirectè auxilium, consilium, vel favorem: sed eum potius velut hæreticorum fautorem, ac hæreticum, & Schismaticum; & (quantum in eo est) Sanctæ Dei Ecclesiæ, Fideique Catholicæ corruptorem abjicerent, abhorrerent, persequerentur, & si possent, caperent, ac fideliter custodirent subdendum Ecclesiasticæ disciplinæ, prout hæc in processibus per nos habitis, & publicatis hæcenus plenius continentur.

Sanè quia, sicut fama notariæ publicæ, & facti evidentia in illis partibus manifestat, Michael, ac Guilielmus Ockam, & Bonagratia supra dicti, nec non & Henricus de Chalem dicti ordinis, cujus perfectio inter alia potest percipi, quia Ludovici de Bavaria se pro Imperatore gerentis, de diversis damnati hæresibus, Cancellarii Officium diutius gere non expavit (quod quidem officium quantum professioni illorum, qui se nihil habere asserunt in proprio, vel communi; seque Christum pauperem nudi sequi, congruat, potest promptè quilibet prudens judicare) in Almanniæ partibus in divinæ majestatis contumeliam, Fideique Catholicæ læsionem Ecclesiæque Catholicæ præjudicium, & contemptum, non verentur hæreses publicè prædicare, ac nonnullos Fratres dicti Ordinis illarum partium à devotione Ecclesiæ, Ministrique generalis ejusdem ordinis obedientia retrahere ac illos ad dictorum Ludovici, & Michaelis hæ-

resiarum obedientiam per captiones, incarcerationes personarum, & ejectiones à suis conventibus, spoliaciones librorum, aliarumque rerum ad usum sibi assignatarum à suis superioribus, proscriptionem quoque publicam, minis, & terroribus mortis, & aliis modis ausu temerario inducere, & compellere non verentur: Nos considerantes attentè, quod talium non est dissimulanda malitia, sed eorum potius elidenda superbia, ac eorum pertinax contumacia, per semitas Justitiæ prostranda, omnes, & singulos, qui contra nostros processus prædictos eidem Michaeli faverunt, aut ut ministro obediverunt, nisi ad obedientiam Ecclesiæ jam redierint, de Fratrum eorundem Consilio declaramus, personas videlicet singulares excommunicationis, conventus, & universitates interdicti sententias incurrisse: Michaeli interdicentes prædicto, ne pro ministro se gerat ulterius, ac Guilielmo, & Henrico, ac Bonagratia prædictis, ne ei tanquam ministro, nec aliis nisi in casibus, in quibus licet communicare cum hæreticis, pareant communicent, vel intendant, sub pœna excommunicationis, quam incurrant ipso facto, si contumaces mandatis nostris fuerint; præcipientes tam Michaeli, quam prædictis aliis, ut à consortio se dicti Bavari retrahant, & ad unitatem redire Ecclesiæ sublato cujuscunque moræ dispensio non obmittant.

Et quia prædicti Guilielmus, Henricus, & Bonagratia, velut defensores diversarum Hæresium, sed illarum præcipuè, quæ asserunt, quod Christus, & Discipuli nihil habuerunt in proprio, vel communi, nisi tantum simplicem usumfactum (fort. *usumfructum*) & illius, quæ asserit, quod ad Imperatorem pertinet Papam deponere, & alium subregare, vehementer de Hæresi sunt suspecti: ipsos, & eorum quemlibet citamus per edictum peremptorium publicum præsentem hac Fidelium multitudine copiosâ, ut intra festum Ascensionis Domini exclusivè proximè subsequens compareant personaliter coram nobis; facturi super præmissis velut notariis, quod rationis fuerit, & sententiam, si ferri posset commodè, audituri. Non intendentes propter prædictæ citationis edictum nos astringere, quin contra dictum Guilielmum Ockam, & Bonagratiam, quos aliis per dictum peremptorium publicum citavimus, ut certo termino, diù est, elapso, comparerent coram nobis personaliter sententiam audituri, ac propter eorum contumaciam fuerunt excommunicationis vinculo innodati, interim valeamus procedere prout suadebit iustitia, & viderimus expedire: eisdem expressè intimantes, quod sive venerint, sive non venerint, contra ipsos in dicto termino, vel quotiens nobis visum fuerit, absque citatione aliâ ad præmissa procedemus, prout rationis fuerit, & viderimus expedire.

Ceterum volumus auctoritate Apostolicâ nihilominus decernentes, quod processus noster hujusmodi, præfatos Michaellem, Guilielmum, Bonagratiam, & Henricum, ac alios, quos contingere dignoscitur adeo apprehendat, & ardet, ac si eis, & eorum cuilibet personaliter publicatus, & intimatus solemniter extitisset; quacunque constitutione contraria, per Prædecessores nostros Romanos Pontifices in contrarium edita non obstante. Et ut idem Processus, & contenta in eo, ad ipsorum Michaelis, Guilielmi, Bonagratia, ac Henrici, & aliorum, quos contingunt, notitiam deducamus, cartas, seu membranas processum continentes eundem, appendi, seu affigi ostiis, seu superliminibus Majoris Avinionen. Ecclesiæ facie-

ANNO
1336.

mus, quæ processum ipsum suo quasi sonoro præconio, & patulo indicio publicabunt, ut ipsi nullam possint excusationem prætere, vel ignorantiam allegare, quod ad eos non pervenerit, vel quod ignoraverint eundem, cum non sit verisimile quoad ipsos remanere incognitum vel occultum, quod tam patenter omnibus publicatur. Dat. Avinion. 2. Non. Januar. Pontif. nostri anno quinto decimo.

Et licet processus iste sufficienter publicatus extiterit, ut præfertur, tamen ex abundantia volentes cum in locis, & domibus tui ordinis nihilominus publicari, discretioni tuæ committimus & mandamus, quatenus per te, vel alium, seu alios ejusdem ordinis, processum eundem in singulis locis, & domibus præfatis diligentius publicare procures, faciens de publicatione istâ instrumenta publica confici, quæ nobis studeas fideliter destinare. Datum Avinion. 4. Idus Januar. Pontificatus nostri anno xv.

XXII.
Ex hist.
Univerf. Pa-
ris. Baluzi
Tom. 4. pag.
239.

Declarat Papa suam de Visione Beatifica opinionem: anno 1336.

JOANNES EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam Rei memoriam.

NE super iis quæ de animabus purgatis, separatis à corporibus, an citra assumptionem Corporum Divinam essentiam illa visione quam vocat Apostolus faciem videant tam per nos, quam per nonnullos alios in præsentia nostra recitando & allegando sacram scripturam & originalia dicta sanctorum, vel alias ratiocinando sæpius dicta sunt aliter, quam per nos dicta & intellecta fuerunt, intelligantur & dicantur, auribus valeant fidelium inculcari.

Ecce quod ad nostram intentionem, quam cum S. Ecclesia Catholica circa hoc habemus, & habuimus serie præsentium, ut sequitur, declaramus: fatemur siquidem & credimus quod animæ purgatae separata à corporibus sunt in Cælo Cælorum & in Paradiso cum Christo, consortio Angelorum congregata, & vident Dominum & divinam essentiam facie ad faciem clarè, in quantum status & conditio patitur animæ separatae. Si verò alia, vel alias circa materiam hujusmodi per nos dicta, prædicata seu scripta fuerint, quoquomodo illa diximus, prædicavimus seu scripsimus, recitando & conferendo dicta sacrae scripturæ & sanctorum, nolumus esse dicta, prædicata & scripta ut de omni alio errone è dicto. Insuper si qua alia sermoneando, conferendo, dogmatizando, docendo, seu alias quovis modo diximus, prædicavimus, vel scripsimus circa præmissa, vel alia quæ fidem concernunt Catholicam, sacram scripturam aut bonos mores ea in quantum sunt consona fidei Catholice determinationi Ecclesie, sacrae scripturæ, ac bonis moribus approbamus, alias autem illas habemus & haberi volumus pro non dictis prædicatis & scriptis, eaque revocamus expresse. Ac prædicta omnia & alia quacunquæ dicta, prædicata, & scripta per nos de quacunquæ materia, ubicunquæ & inde quocunquæ loco, aut in quocunquæ statu, quem habemus vel habuimus hæcenus, submittimus determinationi Ecclesie, ac successorum nostrorum.

Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostre intentionis, declarationis, confessionis, voluntatis, approbationis, revocationis & submissionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem &c.
Datum Avinioni tertio Idus Decembris Pontificatus nostri Anno 19.

BENEDICTUS XI. DICTUS XII.

PONTIFEX CIC.

ANNO DOMINI MCCCXXXIV.

BENEDICTUS Gallus Tolofas Patre Molitore natus: Opinionem Prædecessoris sui JOANNIS de Animarum post mortem Statu dilucidè exposuit: Indignos, & Confanguineos à beneficiis arcuit dicens se nolle exornare lutum; utque Benedictus XI. Matrem in vestibus fericis, ita hic Patrem in alio quam Molitoris habitu noluit agnoscere: nihilque aliud illi doctò dedisse fertur, quam pecuniam, quæ factis esset ad emendam molam. Post annos septem, menses quatuor obiit. (*Magni Bullarii Romani Tom. I. hujus Edit. Luxemb. 1727. App. fol. 208.*)

Contra Pravos Mores Clericorum Ecclesie Narbonensis: Anno 1334.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei, dilectis Filiis, Capitulo Ecclesie Narbonensis, salutem & Apostolicam benedictionem.

CUM illos in Ecclesie corpore vitiosos audimus, qui alios in viam dirigere mandatorum domini & revocare ab erroribus tenebantur, anxietate cordis affligimur, attendentes quod humani generis inimicus eos potius corrumpere satagit ex quorum plures corrumpi valeant corruptela. Sanè postquam divina miseratio ad summi Pontificatus apicem nos provexit, nulla sinistra, quæ de clero vestrae Narbonensis Ecclesie nobis olim relata fuerant, sæpius, cum status inferior nos haberet, nostris extiterunt auribus non sine magna displicentia inculcata; de quibus aliqua, videlicet pauca de multis, providimus serie præsentium explicanda. Nam in Ecclesia ipsa, quæ sicut caput existit aliarum Ecclesiarum provincie Narbonensis, sic præ illis exemplari vita & operibus virtuosus cultusque divini decore fulgere deberet, idem cultus, propter quem clerus ibidem principaliter constitutus est, negligitur, beneficiatis, & intulatis ejusdem Ecclesie, laxatis rationis & honestatis habenis, per campum licentiae post suas currentibus indemitas voluntates; & quod est perniciosum & detestandum plurimum, quamplures ex eis continentiae jugo, cui se submiserant voluntariè, damnabiliter, & inverecundè in majorem suam confusionem abjecto, sicut mulus, & equus, quibus non est intellectus, potius suas inordinatas vo-

ANNO
1334.I.
Ex Misc.
Baluzii Tom.
2. Pag. 463.

lunta-